

Дебакл на СДСМ и на Соросовите платеници
Народот го одбрани
Уставниот суд

Последен крик на политичкото зомби
На СДСМ не му помагаат
ни протести

Интервју: Миле Јанакиески
СЈО води политичка хајка
против ВМРО-ДПМНЕ

Република

бр. 185, година V ■ петок, 18 март 2016 година ■ цена: 50 денари

ДО КОГА ЌЕ ГО ЛАЖАТ НАРОДОТ?
**КАДЕ ИСЧЕЗНАА
500.000 РАЗГОВОРИ?**

Нова закана за Европа
**ЕУ во канците на
екстремната десница**

Од јуни намалено загадување
**Увоз само на половни
возила со Евро 4**

Новиот Renault MEGANE

Пробуди ја страста!

Уникатно искуство за време на возењето создадено преку технолошка совршеност и одличен дизајн.

Потрошувачка при комбинирано возење: 3,3 – 6,0 l/100 km. Емисија на CO₂ 86-134 g/km. Степен на емисијата: EURO 6b. Емисија NOx: 0,0155 – 0,0536 g/km. Емисија на тврди честички: 0,00007 – 0,00142 g/km. Број на тврди честички (x10¹¹): 0,08 – 14,51. Јаглеродниот Диоксид (CO₂) е најзначајниот стакленички гас кој го предизвикува глобалното затоплување. Емисиите на овој загадувач на воздухот во сообраќајот значајно придонесуваат за намалување на квалитетот на воздухот. Особено придонесуваат за зголемување на концентрацијата на атмосферскиот озон, честичките PM₁₀ и PM_{2,5} и азотните оксиди.

Закажете тест возење на: info@renault.mk

ВОВЕД

Народот го одбрани Уставниот суд

6

НАСТАН НА НЕДЕЛАТА

Британски активисти, германски политичари, криминалци

7

АНАЛИЗА

На СДСМ не ѝ помагаат ни протести

12

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Таки Фити

20

ЕКОНОМИЈА

Од јуни увоз само на половни возила со Евро 4

22

СВЕТ

Зошто Русија ја повлече војската од Сирија?

26

ЗДРАВЈЕ

д-р Димитар Вељановски, специјалист радиолог

32

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Џанкарло дел Монако

40

СЦЕНА

„Макфест“ 2016 го враќа интернационалниот карактер

44

СПОРТ | ИНТЕРВЈУ

Златко Кесковски

54

ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје

бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Доновски**

Маркетинг:
Стојан Георгиевски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчевски**
Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**
Редакција и соработници:

Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска, Марина Костовска, Наум Стоилковски, Александрија Стевковска, Јана Јосифовска, Бојан Момировски

Колумнисти: **Горан Момировски, Љупчо Цветановски**
Соработници: **Никола Петковски, Димитар Љоровски Вамваковски**
Лектори: **Анета Љубециј, Тања Стевановска**

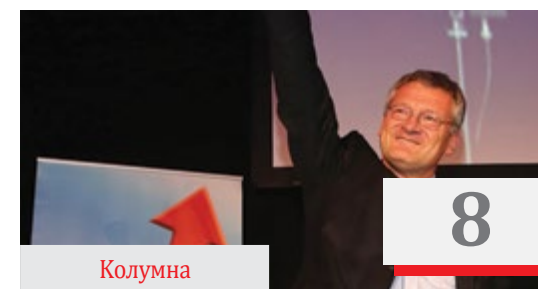
Фотографија: **Александар Ивановски**

Графички дизајн: **Никса Георгиевски, Билјана Неделковска**

Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.**

Испечатени примероци: **4.000**

Датум на печатење: **17 март 2016**

Колумна

8

ЕУ во канците на екстремната десница

15

Интервју

Миле Јанакиески

Актуелно

18

Каде исчезнаа 500.000 разговори?

29

Репортажа

Прилепски карневал

ДЕБАКЛ НА СДСМ И СОРОСОВИТЕ ПЛАТЕНИЦИ Народот го одбрани Уставниот суд

Ненаг Мирчевски | главен и одговорен уредник

Сите оние што се обидуваат да ја наметнат тезата дека одлуката на Уставниот суд е главната причина за предизвикување судири, или се слетани на ова парче земја од друга планета или најбезобразно сакаат да ја банализираат кризата со која се соочува државата во последните 14 месеци. Ниту на СДСМ и на соросидите им беше целта да го одбранат Уставот, ниту на другата страна им беше целта да одбранат политичари кои учествувале во изборен криминал. Едноставно, народот рече доста е на сите закани и обиди за насилно уривање на државата и на институциите, по што насилниците што заговараа насилства исчезнаа од улиците.

Но, за да им биде јасно и на оние од Марс за каква фарса од бранење на Уставот стануваше збор, доволно е да се напомене само една апсурдна ситуација:

Предводник на протестот против аболисијата беше Зоран Заев, оној аболитариот, кој денес е на слобода благодарение на претходниот претседател Бранко Црвенковски. Истиот тој Заев денес повторно се соочува со низа обвиненија за кои може да заврши во затвор на подолг период, но за негово одржување на слобода во моментот е задолжена специјалната обвинителка Катица Јанева, која, пак, е на чело на институција која од многу експерти е квалификувана како противуставна. Истиот тој Уставен суд што сега го бранеше Заев, треба да ја разгледува и иницијативата за противуставноста на Специјалното обвинителство, односно за чадорот на Заев. Тоа за него е многу поголема болка и од многу поголемо значење од укинувањето на законските измени за ограничувањето на право-

то за аболисија на претседателот на државата. Не смее да се заборави и дека преку тој Уставен суд треба да поминат и одлуките во врска со евентуалната одлука за промена на името и за официјализирање на употребата на албанскиот јазик на цела територија на државата. Затоа и опозицијата тргна во напад за преземање на судот со барање за смена на сите судии кои не се под нивна контрола.

Но, историскиот протест се претвори во дебакл, а најагресивните опозиционери кои повикуваа на палење на Судот и на крвопролевање не можат да го прежалат неуспехот. За само неколку часа улиците беа празни, а потпалувачите, кои останаа сами во ноќта, замолкнаа. Некои од нив се јавија со критики за нивниот министер за внатрешни работи, Оливер Спасовски, затоа што не ѝ наредил на полицијата да им обезбеди слободен пристап до Судот. И повторно молк. На крајот на денот, истите тие силеции што се закануваа со палења и со крвопролевања се трансформираа во жртви, како фини и културни граѓани кои биле изиграни од нивни човек. Како и секогаш, така и овој пат, потпалувачите на страстите се повлекоа пред народот, а овој пат немаше странци да им ја завршат работата.

Оние, пак, што ја манипулираат јавноста дека пред Уставен суд се собрале партиски послушници кои со сила биле доведени да бранат криминалци, пред повторно да повикаат на палење на институции и насилство врз вршителите на државни функции, треба малку подлабоко и посериозно да ја проанализираат пораката на народот. Одложувањето на изборите од страна на опозицијата наталожи многу голем гнев кај

народот, но и ги зголеми сомневањата дека СДСМ не сака кризата да се реши по мирен пат. Овој блиц крик на народот е само предупредување дека веќе нема да дозволи било кому да си поиграва со државата или, пак, ќе му го отстапи сувереното право сам да одлучи за новата власт на предвремените избори на 5 јуни.

Да бидеме начисто. Уште од почетокот на кризата мојот став за решението за излез од опасното сценарио за уништување на државата е непроменет. За криминалите и за неправдите направени од кој било политичар не смее да има амнестија! Сите до еден мораат да одговараат и пред народот и пред лицето на правдата. Без разлика на партиската, верската или етничката припадност. Нивната невиност може и треба да биде докажана само пред судот. Само така ќе си ја отстранат дамката од својот образ што ја носат повеќе од една година. Со аболисијата секој нормален политичар го губи моралниот кредибилитет и може слободно да се прости од политичката кариера.

Се разбира, актуелниот лидер на опозицијата не спаѓа во оваа категорија, па токму од тие причини беше искористен како марионета на странските центри на моќ кои сè уште се обидуваат преку него да ги наметнат своите интереси на грбот на македонскиот народ. Заев, пак, поверува дека странците ќе му помогнат да воскресне како некаков фактор во државата, се нафати на сè што беше побарано од него без разлика на штетите што ги направи врз народот и врз државата. Ова е директен пример за штетни последици од аболисија на политичар, и треба да го има на ум и сегашниот и секој иден претседател пред да го стави својот потпис на некое идно помилување.

БРИТАНСКИ АКТИВИСТИ, ГЕРМАНСКИ ПОЛИТИЧАРИ, КРИМИНАЛЦИ

кој во обид да не биде заборавен од германската јавност побара Германија да го бојкотира Светското првенство во Катар и замина во оваа земја да истражува дали има злоупотреба на работниците, за британските „активисти“ состојбата е поинаква. Овие анонимни доброволци допрва пред грчката, пред македонската и пред британската јавност ќе треба да објаснуваат дали при помагањето на бегалците илегално да минуваат граници имале само хумана мисија или извршувале наредби со политички и со безбедносен предзнак. Не е неочекувано истрагата за смртта на тројцата авганистански бегалци во Гевгелиско само еден ден пред големата група бегалци да влезе од грчка на македонска територија да покаже дека некој намерно ги втурнал во смрт трудната бегалка и нејзината малолетна сестра. ■

Македонија и Грција за прв пат по долго време се согласуваат во нешто. И грчкиот премиер Ципрас и властите во Скопје сметаат дека обидот за нелегално минување на македонско-грчката граница е во организација на криминалци. Меѓу нив, според британските и според германските медиуми, има и граѓани на овие две држави. Грчките и регионалните аналитичари отворено се прашуваат каква е улогата на британските „доброволци“ и „активисти“, кои на грчките острови во Егејското Море ги организираат сириските и ирачките бегалци да дојдат во Европа. Дилемата, пред сè, е насочена кон можноста која одредени центри ја опишуваат како обид на дел од британската администрација да го помогне егзодусот на Сиријците и на Ирачаните кон Европа и со тоа да предизвика хаос во време кога островот треба да решава за својата иднина во ЕУ.

Според многумина добро упатени, за противниците на излегувањето на Велика Британија од еврозоната и хаосот што го предизвикаа бегалците во Европа, најдобриот аргумент во битката да се излезе од ЕУ. Слични дилеми има и за ексминистерот во германската влада од времето на Хелму Кол, 81-годишниот член на владејачката партија ЦДУ на канцеларката Меркел, кој, според германските и според британските медиуми, е еден од организаторите на илегалниот влез на повеќе од 1.000 бегалци на македонска територија.

Официјално, Норберт Блум, ексминистер за труд во деведесеттите, сакал да ја покаже солидарноста со десетината илјади мигранти во Идомени кои спијат во лоши услови. За разлика од Блум,

60
ГОДИНИ

СВЕТ НА ВКУСОВИ

Сите се сеќаваме на својот прв дом... на моментите поминати со мама во кујната... И како да беше вчера кога правевме детски лудории.

Се сеќаваме на својот шести роденден... на нештата кои не сакавме да ги делиме со никого... и на моментите поминати со оние што ги сакаме.

60 години го споделуваме светот на вкусовите.

60 години Витаминка. Свет на вкусови.

www.vitaminika.com.mk

ЕУ ВО КАНЦИТЕ НА ЕКСТРЕМНАТА ДЕСНИЦА

Пишува |
Горан Момирски

Појавата на екстремнонационалистичка партија во ЕУ не е новина. Унијата и досега видела десничарски радикали чија идеологија може да се спореди со најдобрите денови на Хитлер. Од Австриецот Хајдер, преку Мари Лепен во Франција, па сè до екстремниот холандски десничар Вилдерс, Европа постојано била под закана од слаткоречиви, енергични, наводни христијански проповедници кои секогаш знаат како да создадат политички поени од нападите на муслиманите, од мигрантите и од сите оние што се опасност за замислената европска „културна вредност“.

Проблемот со партијата АФД (Алтернатива за Германија) е што таа не е најрадикална националистичка партија во Германија ниту, пак, голем број германски гласачи така ја доживуваат. Уште поголем број Германци воопшто и не знаат за што друго се залага АФД освен за строга контрола на влезот на бегалците во земјата. Лидерите на АФД немаат тешки хипотеки како што тоа

го имаше, на пример, лидерот на организацијата ПЕГИДА, Луц Бахман, чија популарност згасна откако излезе слика на која тој позира како Хитлер. За разлика од него или од екстремната Национално-демократска партија (НПД) за која германскиот Уставен суд води процес кој треба да доведе до нејзино укинување поради прекршување на начелата на германскиот Устав, голем дел од Германците не ја доживуваат АФД како екстремна, туку повеќе како патриотска организација која се грижи за земјата и нема поврзаност со нацистичките симболи и со идеологија, што во Германија е исклучително важно. Тоа, всушност, е најголемата предност на АФД, која свесно се прикажува како алтернатива на десноцентристичката партија ЦДУ на канцеларката Меркел или како многу идеолошки слична на ЦСУ, Христијанско-социјалната унија од Баварија, која е сестринска партија на ЦДУ и во Бундестагот се водат како еден политички субјект.

Токму во можноста од брза трансформација се крие опасноста од АФД за германската политичка сцена, но и за европската политичка мапа, која под влијание на бегалската криза, на терористичките напади во Париз

Фактот што преку еден милион и двесте илјади гласачи во неделата го дадоа својот глас за германската крајнодесничарска и антиимигрантска партија, Алтернатива за Германија, не мора да значи крај за Европа онаква каква што ја знаеме во последниве десетина години, но може да биде почеток на нешто што досега не можевме да го замислиме. АФД, која се формираше пред три години од поранешни колеги на Меркел и промовираше излез на Германија од еврозоната, сега освои околу десет проценти од гласовите во три покраини. Доколку догодина на изборите за Федералниот парламент го повтори својот успех, а реално е да се очекува популарноста да расте, таа сигурно влегува во Бундестагот, со што не само Германија туку и ЕУ ќе имаат сериозна причина за загриженост

и на инцидентите во Брисел, драматично го менува својот лик. Примерите со националистичките партии што дојдоа на власт во Полска и во Словачка дополнително ја потврдуваат парафразата на првата реченица од комунистичкиот манифест, која сега гласи „Нов бауч кружи над Европа, бауч на екстремниот национализам“. Примерот со Данска каде што уште пред бегалската криза лидерот на националистичката Народна партија, кој муслиманите ги смета за нижа раса, стана спикер во парламентот по освоените една петина од гласовите, е можеби подобар начин да се сфати со каква опасност се соочува Европа.

■ ТРИ ФАКТОРИ ЗА СТРАВ ИЛИ ЗА НАДЕЖ

Трендот на пораст на популарноста на крајнодесничарските партии сега зависи пред сè од три работи: од потенцијалот на Турција да го запре егзодусот на двата милиони и повеќе сириски бегалци на нејзината територија кон ЕУ, од евентуалното излегување на Британија од ЕУ и од стабилизирање на европската економија.

Овие три фактори, иако не се меѓусебно директно поврзани, имаат кумулативно полнење. Излегувањето на Велика Британија од Европската унија со неуспех на Анкара да го спречи „патот на надежта“ по кој тргнаа или допрва ќе тргнат стотици илјади луѓе и вложување на економските перформанси на еврозоната е, речиси, гаранција за силни турбуленции во кои најголема шанса за успех имаат европските радикали од десна провиниенција. Дури и само излегување на Велика Британија со успех на Турција и со стабилизирање на еврозоната по мерките на Марио Драги може да биде катастрофален за иднината на ЕУ. Неуспехот на Камерон да го продолжи членството на кралството во ЕУ неминовно ќе донесе слични дилеми и во Германија, а можеби и во Франција. АФД, која од почеток се залага за напуштање на еврото и за враќање на германската марка, може да донесе референдум и во Германија. Според тоа што може сега да се види, тој ќе биде неуспешен, но како што пред десет месеци никој, барем јавно, не претпостави што ќе ѝ се случи на Европа, така и сега никој не може да знае што ќе се случува во наредните десет месеци.

Македонија и успехот на АФД

Многумина неупатени во настаните што му претходеа на познатото интервју на претседателот Иванов за германскиот весник „Билд“ беа изненадени од жестокоста на шефот на државата со која тој ги нападна и ЕУ и Германија за нивната пасивност во однос на Македонија.

Иако засега нема ниту официјални ниту неофицијални информации за тоа, слободно може да се заклучи дека нападот на Иванов и одговорот од германските власти, кој навидум е најголема криза на односите меѓу двете земји, всушност се случува во момент кога Македонија и Германија ја имаат најдобрата соработка во својата понова историја. Затворањето на македонската граница со Грција се случи поради договорот меѓу сите земји на балканската маршрута, почнувајќи од Грција, преку Србија, Хрватска, Словенија па сè до Австрија. Но кој имаше најголема корист од затворањето? Тоа јавно го кажа и канцеларката Меркел, која смета дека корист имала Германија, но тоа не е одржливо решение.

Со затворањето на границата на неколку дена пред изборите во трите германски покраини Македонија практично им направи огромна услуга на канцеларката Меркел и на сите десноцентристички партии во земјата. И ЦДУ и СПД во клучните денови кога гласачите вршеа последни преиспитувања на неформалното референдумско прашање „Има ли Меркел решение за бегалците“ добија подарок од Македонија. Сите германски медиуми кои се противат на политиката на АФД, со задоволство информираа од Идомени и на германските гласачи, практично, им кажуваа дека политиката на Меркел вроди со плод. Со други зборови, без македонското затворање на границата со Грција за бегалците постоеше можност за уште поголем успех на АФД во Германија.

Се разбира, не треба да се биде наивен и да се очекува дека поради тоа Македонија ќе добие каква било корист во иднина кога ќе се зборува за почеток на преговорите за влез во ЕУ или, пак, за притисок врз Грција. Она што може со извесна доза на сигурност да се каже е дека претседателот Иванов го избра најдобриот момент да ја каже вистината за Македонија. Без ракавици и преку највлијателните германски и европски медиуми Иванов успеа на искрен начин да ги пренесе фрустрациите од однесувањето на ЕУ кон Македонија. И покрај тоа што тој веднаш, како од невидлива рака, беше координирано демантиран и нападна со сериозни обвинувања, неговите зборови продреа до германската и до европската јавност, нешто што малкупати се случило од независноста на Македонија. Второто полувреме од темите што ги загатна Иванов допрва ќе дојде на дневен ред. Прашањата што тој ги наметна не можат да останат нерасчистени, а тоа го знаат и европските и германските лидери. ■

Адреса: ул. Костурски Херои бр. 38, кат 2, лок. 1, 1000 Скопје
тел: +389 2 2720 411 +389 2 2775 311 || факс: +389 2 2720 411
е-маил: info@transmet.com.mk || www.transmet.com.mk

Ние го обновуваме
миналото...

Ние ја градиме
иднината...

НА СДСМ НЕ МУ ПОМАГААТ НИ ПРОТЕСТИ

Беше само прашање на време. На денови. Поверојатно часови. Сите знаеја дека СДСМ ќе заигра на картата на протести. Затоа што нема друга. Бојкот и протести. Толку често користени алатки од опозицијата што веќе не се ни интересни. Свесни за поразот, прво ќе протестираат, а потоа, можеби, и ќе бојкотираат. Македонија е соочена со емигрантска инвазија, а тие си протестираат. Во СДСМ, едноставно, ништо ново. Последни, очајнички обиди на зомби-партија...

Пишува:
Љубчо Цвеџановски

5 мај 2015 година и 15 март 2016 година. Една работа ги спојува двата датума. При првиот, СДСМ на насилни протести сакаше да влезе во Влада и повреди повеќе од 30 полицајци. Еден од обвинетите социјалдемократски хулигани во текот на судскиот процес се вадеше дека бил пијан, биле и многумина со него. Истовремено, само 30 километри посевверно, границата илегално ја поминуваа терористите од Диво Насеље... На 15 март 2016 година, или 10 месеци потоа, партијата не сакаше да смени ништо, најмалку најавениот протест. Не ги премисли ниту фактот што минатата вечер македонската граница насилно ја поминаа повеќе од илјада емигранти. Единствената разлика беше што овој пат се работеше за јужната граница. Терористите меѓу емигрантите не се исклучуваат, за жал...

Очигледно, кога влогот е огромен и претпоставува сигурен пораз на избори, средствата не се избираат. Целта е повторно одложување, во недоглед, а се игра на картата на фаќање на противникот на кондиција. проблемот е поголем затоа што нема ниту кондиција, ниту програма. Една работа е остварена. На 5 мај треба да се влезе во Влада, сега 10 месеци потоа се таму. И толку...

За нивна жал, министрите им се антиреклама и суров најавен урнек за тоа како го замислуваат одмазничкото владеење. Дополнителните министри, пак, се покажаа како дополнителен проблем за имиџот на партијата. Уште поголем проблем е што во текот на изминатите десет месеци бомбите се трансформираа во патетични петарди, а СЈО и Јанева потонаа со „Титаник“ и целосно политички и правно се девалвираа самите себеси. Ги дозакоса гевгелискиот интерес за смуквите во Мрзенци, кој го засени правото. Беатификацијата на Јанева ќе почека, а лидерот Заев ќе ја менува религијата. Не, нема да оди во ислам, иако, според најавите за нов Рамковен, албански од

градинка за Македонците и прокламираната одбрана на убијците од Смиљковско Езеро, дефинитивно, му лежи. Сепак, воден од моментниот интерес што налага спас од дебаклот наречен пораз на избори, спасителот од Муртино, очигледно, има амбиција да стане бокор, вуду-волшебник. На страна, одамна ги знаеме неговите канибалистички афинитети и лично прокламираната желба за јадење живи луѓе, толку карактеристична за зомбијата. Сега, целта е едноставна и јасна – оживување на одамна политички мртвата партија и нејзиниот самоубиен рејтинг...

БОКОРОТ ЗАЕВ И ОЖИВУВАЊЕТО НА МРТВАТА ПАРТИЈА

Не залудно, уште помалку случајно, СДСМ на протестите против Уставниот суд се „приклучи“ токму на планираното бдење. Уште еден религиски мотив поврзан со испраќањето на душата на покојникот, чин на кој социјалдемократските некрофили не можеа да му одолеат. проблемот е во фаталната привлечност кон мртвото ткиво, па макар било и поим како бдеењето.

Според принципите на западно-африканската вуду-религија мртов човек може да биде оживеан само од бокор или волшебник, а според новокомпираната социјалдемократска вуду-религија може да оживее и мртва партија.

Маѓепсничките квалитети на Јанева се покажаа како утопија, па сега сите надежи се полагаат во зомбијата, кои, пак, се контролираат само од страна на бокор бидејќи тие не се во состојба свесно да донесуваат одлуки. Во нашиот случај, бокорот ја менува улогата. Де Заев, де Сорос. Во рамките на западно-африканската вуду-традиција постои астралното зомби, дел од човековата душа заробен од бокорот што ја користи со цел да ја засили својата моќ. Астралното зомби вообичаено се чува во шише, кое бокорот може да им го продаде на своите клиенти како амај-

лија за среќа, излекување од различни болести и успех во работата. Заев, пак, душата на своите зомбија ја чува во шест папки со снимени разговори. 1.050.000 на број. Не залудно, за време на протестите пред Уставен, тој гордо најави „Овие граѓани се иднината на РМ“. На страна што, како и секогаш, ги подели граѓаните на ваши и на наши, неговиот проблем е реален и е ист како и тој во вуду-религијата, каде што постои верување дека по некое време Бог ја зема душата назад и поради тоа зомбито е привремено духовно битие. Истиот временски проблем го има и

СДСМ, кој е свесен дека по избори, ниту еден граѓанин веќе нема да му верува. Уште два и пол месеци ќе го злоупотребува нивното телесно присуство на протести и на профилите на „Фејсбук“ и на „Твитер“. По 5 јуни, сè е залудно...

ОПШТЕСТВЕНИ ПРОШЕТКИ НА ЗОМБИЈА ВО МАКЕДОНИЈА

Општествените прошетки на зомбијата редовно се одржуваат во некои земји. Понекогаш се само дел од надреалистичката уметност, но често се користат и како политички протест против властите. Во Македонија, пак, ги има секогаш кога СДСМ и нивните НВО ќе посакаат да предизвикаат криза или, во конкретниот случај, одложување избори.

Специфика на Македонија е и фактот што секоја НВО си има свој бокор или волшебник, чијашто крајна цел е да се приклучи кон зомби-врхушката лоцирана на „Павел Шатев“. Живи, иако зомби-докази за кажаното се трансформациите на Најчевска, Димова, Царовска, Поповски, Адеми и на ред други лидери на НВО и дежурни подбучувачи, кои откако си го одработија своето раскошно си се вгнездија во раководството на партијата. Истото се однесува на дузина „независни“ суштества од новинарската фела, кои добија и пратенички мандати и раководни функции. Сите добро одработиле за партијата за да ги заслужат придобивките. Хаитско-креолскиот термин „зомби“ фигуративно се користи за да се означи човек под хипноза, несвесен, но кој, сепак, може да се движи и да реагира на надворешните дразби. Ако може да оди на протести, уште подобро... Ова е и основната мисија на македонските филијали на зомби-НВО, кои заедно со медиумските роднини, јуришнички работат на перењето мозоци и на создавањето на грдата слика за државата. Па кој ја купи - купи, кој не - здравје. Секоја придобиеа душа значи и поголема шанса за лезет од партиската погача. Во најмала рака, ќе ве вработат како министер, советник во МВР без никаква квалификација или, уште подобро - директор на Дом за доенчиња. Барем до 5 јуни 2016 година...

ТРАМВАЈОТ НАРЕЧЕН ЖЕЛБА ЗА ОДЛОЖУВАЊЕ ИЗБОРИ

Желбата на врхушката на партијата, иако тешко остварлива, е едноставна и се вика одложување избори. За

да ја остварат својата потреба, пак, им треба поддршка, но и камуфлажа дека не се работи за пусто одложување. За тоа им треба причина што ќе им ја продадат барем на своите гласачи - за тие, како и секогаш, да одработат за нив. Денес ќе биде Уставниот суд, утре Ставрски ќе трошел многу пари, задутре Иванов бил лош со емигрантите, прекутре... И така до недоглед, или до одложување. А за реализација ви треба живо месо за протести, чиишто души треба да ги инфицирате со лажни сомнежи и причини за излегување на улица. Веројатно, не е лесно да имате цел истребување на политичка констелација, особено кога таа со полна пареа работи за подобрување на условите за живот на сопствената нација. И тука си се тешите со паралела и со пример во светските трендови. Макар филмски, нели...

Не залудно, зомби-фантастиката во моментот претставува важен хорор-жанр, кој се занимава со истребувањето на цивилизацијата. Секогаш, мнозинството се претвара во зомби. Чудовиштата, како и одредени лидери, најчесто се крволочно жедни по човечко месо, но особено омилен им е човековиот мозок. Според ова, особено со мозоците, јасно е дека опозициските стратегии, очигледно, се одушевени од зомби-идеологијата. Понекогаш, пак, самите зомбија се жртви на измислена пандемска болест, која ги воскреснува мртвите или ги принудува живите да се однесуваат на тој начин, но најчесто причината поради која настанала болеста не е дадена во приказната. И овде, паралелата со дејствувањето на јуришниците на СДСМ е повеќе од очигледна. По правило, вистината секогаш се извртува, а реалната причина зошто се протестира отсуствува од опозициската приказка. Имате само лажни, едностранни толкувања смислени во партиската кујна. Често, конкуренција на кулинарите од СДСМ се гастрономите од филијалите на Сорос, кои даваат сериозен придонес во грдиот вкус на зомбификацијата на конечниот производ. Истражувачите на потеклото на приказката за зомби-ефектот кај луѓето најчесто однесувањето на божемите зомбија го поврзуваат со употребата на одредени психотропни супстанции во регионите од каде што изворно потекнува вуду-културата. Во македонскиот случај, дефинитивно не се работи за нервотоксинот тетродоксин. Сепак, учеството на сустанцијата на која се вадеше еден од обвинетите за нападот врз полицајци на 5 мај 2016 година, беше очигледна кај експретседателот на фондацијата на Сорос на 15 март годинава, а најизвиканото новинарско чедо на протестите, без разлика што е без еден ден новинарско искуство во себе и поседува пароним на египетски бог, е познато по употребата на канабисот. Можеби, сепак, теоријата за настанокот на зомбијата на харвардскиот етнотаничар Вејд Дејвис држи само за дел од лидерите на НВО, 75 на број, кои некогаш кога СДСМ ќе дојде на власт не ќе можат да се нарекуваат невладини... ■

КАРАКАМИШЕВА - ЈОВАНОВСКА: СПОРЕД ОБРЕДНИОТ КАРАКТЕР НА ФАЗАТА, КРАЈОТ ИМ Е СÈ ПОБЛИСКУ

Протестите се задолжителна, а во последно време и единствена алатка на политичко дејствување на СДСМ, вели проф. д-р Тања Каракамишева - Јовановска од Правниот факултет во Скопје, според која, во недостиг на паметни и, за граѓаните, потребни проекти, решенија, идеи и насоки за подобар и за поквалитетен живот, СДСМ го одбира од граѓаните најмалку посакуваното сценарио на политичко дејствување - исполнето само со протести, дестабилизација, немири, институционален и граѓански линч, одмаздолубивост, омраза, лаги, манипулации, дезинформации итн.

КАРАКАМИШЕВА-ЈОВАНОВСКА: Овие елементи им се замена на тоа што го бараат граѓаните од нив, а што тие никако не го прават - квалитетна политичка и економска понуда и програма. Во недостиг од квалитетен кадар, во недостиг од идеи и проекции, визији и замисли за развој и за унапредување на државата и на стандардот на граѓаните, СДСМ е фокусиран на мерење улици за протести и на бркање луѓе од работа. Од друга страна, раководството на СДСМ покажува иницијатива и за една друга активност поврзана со внесување нови религиозни обреди и ритуали во политиката. Протестот што го одржаа пред Уставниот суд го завршија со полноќно бдење, демек за спас на Уставот и на македонскиот уставен поредок. Партијата што две години најбрутално ги гази темелните вредности на уставниот поредок, партијата што секојдневно се мајтапи и прави шеги на сметка на човековите слободи и права на неколку илјадини македонски граѓани, партијата што во најбрутална форма ги поткопува темелите на македонските уставни институции, и што на секаков можен начин се шегува со меѓународниот углед на државата, сега, види те молам, ќе бдеела демек за воскреснување на сè што до сега погази и уништи. Ама пред да се случи фамозното бдење, идејата им била прво малку да пробладаат пред политичките институции што ги погазија, според редоследот по кој почна нивното уривање (Влада, Собрание, Уставен суд). Крајот на партиското благање се случи пред Уставниот суд каде што благањето го конвертираа во ритуално бдење. Македонската социјалдемократија, во својата комплетна политичко-идеолошка дезориентираност и целосна замаеност, почнува нов процес на промовирање на религиозните обреди за политички цели.

Според религиозната обоеност и обредниот карактер на фазата, крајот им е сè поблиску. Се чини дека се сосема на крај да издишат и да се трансформираат во зомби-партија. Бдењето е партиска символика на состојбата во која се наоѓа нивниот ум и нивниот дух. Место зрела акција и партиска програма со рационални и издржани решенија, СДСМ им нуди на граѓаните зомби-политика. Место политички, економски и социјални идеи и визији за прогрес на државата и на граѓаните, СДСМ реши да нуди квази-успенија, бесмислени политички псалми, и надгробен политички живот. Оваа поврзаност на раководната структура на СДСМ со бдењето како вид религиозен обред е во тесна врска со психолошката состојба во која се наоѓа човек пред да умре. Болниот човек пред да се соочи со смртта однадеж добива голема енергија, која секогаш е лажна, но, сепак, му дава кураж дека можат да се случат чуда. Човекот влегува во надеж на оздравување и на продолжување со животот. Иако таа енергија трае релативно кратко, човекот остава впечаток дека е подобро и дека може да функционира нормално. За жал, поблиското семејство ја знае вистината. Знае дека тоа е последната сила на душата, која многу брзо ќе исчезне, по што следува вистинскиот крај. Така е и со раководството на СДСМ. И тоа е свесно дека политичкиот крај им е пред порти, поради што со последните атоми енергија, претсмртно, решаваат да се приклучат кон процес што и самите се свесни дека нема никаква здраворазумна логика. Но, тоа е последната енергија на ова раководство. По нејзиното канализирање во ритуалното бдење, природно ќе замине во историјата како испуштена душа. Мора да се издржи и оваа игра на целосно колабираното раководство на СДСМ. Не треба да се падне на нивните последни провокации. Треба мирно и достоинствено да се испрати душата на покојникот.

СЈО ВОДИ ПОЛИТИЧКА ХАЈКА ПРОТИВ ВМРО-ДПМНЕ

Ова е само една политичка хајка против членовите на ВМРО-ДПМНЕ, оценува Миле Јанакиески, поранешен министер за транспорт и за врски. Тој е еден од неколкутемина од врвот на ВМРО-ДПМНЕ осомничени за злосторничко здружување во првиот случај на СЈО познат по името „Титаник“

Разговараше | Наум Стоилковски
Фошо | Александар Ивановски

■ Кои се доказите на кои се базираа сомненијата за случај против Вас во „Титаник“?

ЈАНАКИЕСКИ: СЈО сè уште на нашиот тим бранители не му ги дава на увид сите тие евентуални докази што би ги имало обвинителството. Но, според наредбата за поведување истрага за мене лично, не беа презентирани какви било материјални докази врз

кои би барало притвор, ниту, пак, зошто почнува истрага. СЈО бара одговорност затоа што смета дека сум бил шеф на изборен штаб за општина Центар. Истакнувам дека воопшто не постои такво решение, ниту еден материјален доказ дека јас сум бил шеф на изборен штаб, ниту, пак, постои таква функција во органограмот на политичката партија ВМРО-ДПМНЕ. Значи, ме обвинуваат за нешто што воопшто не постои. ➤

Во самата наредба, дел од лицата што, наводно, јас сум ги организирал, јас воопшто не ги познавам. Исто така, интересно беше да се увиди дека едно лице е осомничено само врз еден исказ, што, навистина, сметам дека е недозволиво.

Што се однесува на самата пресконференција на СЈО, според мене, беше театрална, без да се наведат какви било аргументи или докази. Тоа за мене е класична политичка пресметка кон членови на ВМРО-ДПМНЕ, што е недозволиво бидејќи Специјалното обвинителство треба да биде непристрасен орган, кој ќе донесува одлуки и ќе поведува постапки исклучително врз база на материјални докази.

- СЈО е производ на политички договор на сите потписнички на Договорот од Пржино, каде што потписник е и ВМРО-ДПМНЕ. Интересно е што беше побаран притвор, и сами наредовте, па врз основа на кои аргументи беше побарана оваа мерка, ако немало материјални докази?

ЈАНАКИЕСКИ: И во таа постапка СЈО покажа двојни аршини. За еден претходен случај, за господинот Зоран Верушевски побара ослободување од притвор, а за нас побара притвор. Предочи два аргумента за изрекување мерка притвор. Првиот беше дека јас можам да влијаам врз сведоци. Сакам да истакнам дека лани во август, бидејќи кривичните пријави од СДСМ беа претходно поднесени, јас дадов исказ во ОЈО и тогаш ни беа предложени кривичните пријави од СДСМ.

Ако сум сакал да влијаам врз сведоци, тоа можев да го направам од август сè до овој момент. Но јас ниту планирам ниту сум го правел тоа.

Вториот аргумент на СЈО беше дека сум можел да уништувам материјални докази, тука сметаа на избирачките списоци што беа приложени за целиот случај што го нарекоа „Титаник“, а можевме да видиме дека тие се наоѓаат во самиот суд. Не знам како од оваа позиција, кога не вршам никаква јавна функција и немам никаков допир до тие материјали, би можел да уништувам списоци. Како замислува дека јас можам да влезам во судот и да ги земам и уништам материјалите. На крај судот ги прифати

аргументите и тезите на моите бранители и не изрече мерка притвор.

Најверојатно со оваа постапка СЈО, во координација со СДСМ, сака на истакнати членови од ВМРО-ДПМНЕ да им се одреди притвор, а потоа да работи на случаите, па ако има нешто да поведе обвинение, а ако нема да ни соопшти дека направило грешка и да ни овозможи да бидеме на слобода.

- Зошто конкретно за Вас се побара притвор, особено ако се има предвид дека уште во декември СЈО оцени дека нема потреба за притвор на Верушевски, кој веќе беше во притвор за случајот „Пуч“.

ЈАНАКИЕСКИ: Како што кажав и претходно во овој случај, СЈО има двојни стандарди. Тоа беше едно од тие негови дејства со кои зазеде политичка страна и покажа пристрасност кон СДСМ, што не е добро за него. Јас очекувам дека во иднина нема да го повтори тоа.

- Како ги коментирате изјавите во медиумите блиски до СДСМ, но и на самиот партиски лидер Зоран Заев, во кои се најавуваа обвиненија и барања за притвор, се прејудиираа мерките?

ЈАНАКИЕСКИ: Во многу настапи и многу дејства и говори на опозицијата или во колумни на Бранко Геровски, на Љубомир Фрчкоски и на други, тие ги најавуваат активностите што потоа ги извршува СЈО. Тоа изгледа како Заев да диригира, а специјалното обвинителството да свири. На пример, Заев во говор во скопски Капиштец најави дека во следниот период СЈО ќе излезе со случајот „Изборни нерегуларности“ и тоа се случи. Овие денови во „Слободен печат“, медиум близок на опозицијата, најавуваат дека во следниот период СЈО ќе излезе со случајот „Космос“, но, исто така, и самиот инвеститор на една телевизија го најави истото. Значи можеме да претпоставиме дека прават подготовки на јавноста за следниот случај т.е, „Космос“.

Оттука, јасно може да се види директната спрега меѓу СЈО и СДСМ.

- Го споменахте „Космос“. Кругат информациите за тој случај, но за што станува збор?

ЈАНАКИЕСКИ: За случајот „Космос“ веќе имам дадено исказ во Основното јавно обвинителство. Инаку, станува збор за класична дивогоградба. И треба да се третира како секој нелегален објект. Не знам зошто се прави разлика меѓу објектот „Космос“ и која било друга дивогоградба што е урната во Македонија.

За „Космос“ има донесено решение за уривање од страна на Општина Гази Баба и тоа е потврдено од управниот суд. Исто така, самиот инвеститор веднаш по донесувањето на решението за уривање побара одобрението за градење за да се измени точно во тие делови во кои Општината утврдила дека гради нелегално. Имено, инвеститорот сакаше да изгради едно ниво помалку на паркинг со цел да заштеди неколку милиони евра, и со тоа цел објект е почнат да се гради со 1,5 метар повисоко од потребното со што можеме да утврдиме дека, според законот, целиот објект е дивогоградба.

Во интервјуто за една ТВ, инвеститорот сакаше да истакне дека еден и по метар не било многу, но дивогоградба е дивогоградба и така треба да се третира, без разлика кој е инвеститор. Овој случај е правно кристално чист и Општината има постапувано во согласност со законот. Очекувам дека СЈО многу внимателно ќе го разгледа овој случај и на крај ќе поведе кривична постапка против инвеститорот бидејќи тој градел спротивно на одобрението за градење, што во согласност со законот за градење е кривично дело.

Во оваа пригода сакам да нагласам дека Министерството за транспорт и за врски во тоа време ја има одбиено само жалбата за барањето за измени во текот на градба бидејќи стручните лица утврдија дека тоа што го бараше инвеститорот како измена во градбата е веќе изведено и со тоа инвеститорот уште еднаш го верификуваше своето диво градење.

- Да се вратиме на однесувањето на обвинителите од тимот на Јанева. Дадовте изјава во предистражна постапка, имавте контакти со нив. За нив веќе има неколку пријави за лошо однесување. Кое е вашето искуство со нив?

ЈАНАКИЕСКИ: Од тоа што можев да го прочитам, кон другите лица, навистина, се однесувале спротивно на законот. Нивната цел, веројатно, била на кој било начин да извечат изјави бидејќи немаат материјални докази, па врз база на тие изнудени изјави да оформат кривично дело. Тоа што сакам да го споделам е еден интересен момент што се случи во просториите на судот каде што се задржавме подолго време. Една од обвинителките ми пристапи, и додека разговаравме, на моето прашање зошто бараат притвор, кога знаат дека немаат никакви аргументи ниту материјални докази, почна да се однесува арогантно и цинично, при што со потсмев ми се обрати со зборовите: „Знаеш ли Цацко како вика: Што мислеше, што мислеше“. Ова не само што беше неочекувано за мене, туку беше и сосема несвојствено однесување за една обвинителка што долго време работи во оваа област.

- Вие веќе десетина месеци не сте на функцијата министер во МТВ. СДСМ не побара функција во ова министерство, а сведоци сме на слушањата во министерствата во кои постојат двојни функции. Може ли, од овој аспект, да дадете оценка како сега работи Министерството?

ЈАНАКИЕСКИ: Министрите и замениците од редовите на СДСМ гледаат само што е можно повеќе да ја запрат работата на институциите преку поднесување многубројни неаргументирани кривични пријави, партиски назначувања кадри, но и незаинтересираност за реализација на проекти. Едноставно, прават хаос во самите институции. Притоа, за жал, не понудија ниту еден нов проект, ниту едно

ново законско решение, нешто што ќе го подобри животот на македонскиот граѓанин. Впрочем, никој не го ни очекуваше тоа од СДСМ бидејќи тоа не е неговиот начин на работа, не е научен да работи на проекти, тоа што е препознатливо за ВМРО-ДПМНЕ. Се секавам СДСМ имаше тематски конгрес за неговата програма, а јавноста ниту виде ниту слушна за неговата програма.

Сакам да нагласам дека Министерството за транспорт и за врски, кое го раководеа повеќе од девет години, има еден одличен тим, кој знае како се реализираат проекти. Министерството сега го раководи лице што претходно беше државен секретар, но беше и директор на Агенцијата за државни патишта, така што заедно со тој одличен тим го продолжија континуитетот на реализација на многубројни проекти што во најголем дел се од програмата на ВМРО-ДПМНЕ.

Во овој период се реализираат огромен број проекти, но се почнуваат и нови. Интензивно се градат трите автопатишта каде што во моментот работат околу три илјади лица, проект што јас го почнав, но голем придонес во него имаше сегашниот министер, како директор на агенцијата. Паралелно се гради пругата кон Бугарија, голем број локални и регионални патни правци, но и водоводни и канализациски системи. Сведоци сме дека пристигна и третиот нов патнички воз во Македонија, а до јуни се очекуваат да пристигнат и другите. Се отворија голем број нови авиолинии кон повеќе од дваесет европски дестинации, почна изградбата на магистралната гасоводна мрежа кон Штип, а наскоро се очекува да почне изградба и на гасовод до Неготино и до Тетово. Сакам да нагласам дека, за разлика од министерствата во кои има луѓе од СДСМ, ова министерство работи со едно забрзано темпо на реализација на проектите и на исполнување на програмата без никакви пречки.

- На крајот, како очекувате да заврши сето ова?

ЈАНАКИЕСКИ: Се надевам дека на крајот на денот аргументите и доказите ќе победат и ќе се докаже дека ние не сме направиле никакви кривични дела и дека ова е само една политичка хајка против членовите на ВМРО-ДПМНЕ. ■

СЈО СО ПРВ ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА

КАДЕ ИСЧЕЗНАА 500.000 РАЗГОВОРИ?

Пишува | Наум Сџоилковски

Новинарските стандарди наметнуваат дека кога се пишува за институции и за титули, при првото именување треба да се напише целосното име. Во овој текст тоа е Специјалното јавно обвинителство за гонење на кривичните дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, со кратенка СЈО, а познато и како Специјалното обвинителство на Катица Јанева.

Целосното име, кое често се забоботува во интерес на неговата должина, во оваа анализа на првиот извештај на оваа институција е во функција да го отвори и главното прашање - има ли намера ова обвинителство да почне да го одмотува клопчето поврзано со прслушувањето со одговор на есенцијалното прашање - кој и по чија наредба незаконски ги следел комуникациите во државата и тоа, според некои параметри, во период подолг од една деценија?

Тој одговор ќе разреши многу прашања кои и денеска, особено со функционирањето на ова Обвинителство, едно по едно се наметнуваат во јавноста. На пример, игра ли Јанева така како што

Заев ќе ѝ свирне? Дали Катица ја злоупотребува позицијата и одигрува во политичката сцена во предизборието? Зошто ги лови функционерите од ВМРО-ДПМНЕ? Што станува со случајот „Пуч“? Зошто Зоран Верушевски е ослободен од притвор? Зошто го бара случајот за поткуп каде што главен е Заев, а барем досега, никако не е врзано со прслушувањето? Зошто не реагира по „допрен глас“ директно од Зоран Заев, за двојно повеќе аудио материјали од оние што тој ѝ ги предаде? Зошто дозволува секој нејзин чекор претходно да биде најавуван од Заев и од медиумските сателити? Или, најбаналниот пример, зошто дозволи Заев да прави увид „во сефот“ за да ги предаде материјалите кои ја предизвикаа најголемата политичка криза во поновата македонска историја?

Ова се само дел од прашањата за кои Јанева, верувам, е свесна. И веројатно има одговор посодржаен од сите досегашни нејзини настапи во јавноста. Одговори без театралност и без сензационализам. Но, и одговори кои, барем сега, нема намера да ги искаже. Или - според јавното мнение - нема „дозвола“ да ги каже.

ИЗВЕШТАЈОТ НА СЈО

Да се вратиме на извештајот кој Катица Јанева во прво лице единина го претставува како „стандард на сите институции од правосудството за јавно и транспарентно поднесување на извештаи за работењето“.

Во него ќе прочитате сè, но нема да најдете одговори за сè она за што Јанева и нејзиниот тим ги полнеа медиумите. Ги нема кривичните пријави против нејзините вработени помошници, нема ниту збор за „акцијата“ по наредбата за спроведување на Едмонд Темелко, нема ниту ред други прашања кои фрлаат сомнеж врз нејзиното работење. Последното прашање што ѝ произлегува од нејзиниот извештај е кои се тие советници од Македонија и од странство со кои таа се консултира?

Јавно и транспарентно Јанева премолчува и зошто ги истера двете обвинителки од нејзиниот тим? Дури и во нејзиниот Извештај „нов стандард“ во делот на човечки ресурси и подолу во делот Персонален план, не ѝ се поклопува бројката на помошници обвинители. Двај-

Никаде во извештајот за работата на Специјалното обвинителство на Катица Јанева нема да прочитате дека ѝ недостасуваат половина од 1.050.000 аудиоматеријали колку што Заев тврди дека ѝ предал. Нема да најдете ниту причина зошто двајца обвинители се истерани од работа. Во извештајот на Јанева ќе прочитате за „опструкции“ од институциите, а ниту збор за притисокот на СДСМ, ниту за нивните медиумски аналитичари кои градат недоверба на јавноста кон СЈО. Затоа, пак, таа посочува дека извештајот „наметнува стандарди“ за работа

ца помошници мистериозно исчезнуваат.

■ По мојот избор за специјален јавен обвинител, Советот за јавни обвинители на 14 октомври и на 4 ноември 2015 година избра 12 обвинители за мои помошници. (Административни и оперативни активности; Човечки ресурси...) Во мојата јавнообвинителска работа ми помагаат 10 јавни обвинители со кои раководам, а овој број јавни обвинители моментно е доволен со оглед на обемот на работата на ова Јавно обвинителство. (Состојба со реализација на општиот работен план, персоналниот план и финансискиот план) - наведува Јанева во извештајот.

Ако веќе Јанева реши да се „ослободува“ од обвинители, зошто тоа не го стори со обвинителот што најмногу персонално ја поврзува со СДСМ и со лидерот на опозицијата Зоран Заев, Гаврил Бубевски? Неговиот избор, иако знаела за неговите блиски врски со Заев, уште од почетокот на работата на Јанева наметнаа недоверба кај дел од јавноста. А тоа воопшто не е цел на ова Обвинителство.

Тоа што недостасува и во извештајот, но и во настапите на Јанева, е дека никаде не се споменуваат притисоците од СДСМ и од лидерот Заев кој јавно посочува дека „таа ќе мора да испорача“, или, пак, за нивните медиумски аналитичари кои градат недоверба на јавноста кон СЈО. Јанева молчи за тоа, но затоа и пред извештајот наведе цела низа институции кои наводно не соработувале со неа. Дел од нив се најдоа во извештајот.

КАДЕ СЕ 1.050.000 РАЗГОВОРИ?

Најважен момент во извештајот за кусото дејствување на СЈО е записникот за преземените материјали од СДСМ. На креирано обвинителство со политички договор за расчистување на сите отворени прашања со прслушувањето, тие материјали беа неопходни за работа. За потсетување, Јанева не смееше ниту да писне за тоа што Заев не само што не го почитуваше рокот за предавање на материјалите, туку и поставуваше специјални услови. Дури Јанева и го пушти „во инспекција“, за тој, Заев, да се увери во условите за чување на материјалите.

И види чудо, од крајот на ланската година, поточно 30 декември, дури сега во извештајот Јанева кажува дека добила ЕДЕН хард диск и шест кутии со хартии! Јанева во извештајот посочува дека, по извршениот попис на примените материјали, добила 540.646 аудиодокументи, а останатото на хард дискот се други материјали. Таа ги додава и 18.155 страници со транскрипции од разговори и телефонски пораки, како и други 1.828 страници со печатени текстови.

И додека Јанева објаснува дека попишувањето на примените материјали траело три месеци, а сега во тек прслушување и двоене на аудио материјалите на „приватни“ и оние кои можеби би послужиле во некоја истрага, нема ниту збор за разликата меѓу примените материјали и бројката на снимени разговори со која Заев се фали низ медиумите.

Зошто Јанева во извештајот или надвор од извештајот не го наведува СДСМ како поли-

АКТУЕЛНО

тичка партија која евидентно не ги предала сите материјали? Не само затоа што во една друга полициска акција кај еден скопски криминалец близок до раководството на СДСМ се најдени 70.000 разговори, туку и што приватни разговори се пуштаат во етер? Јанева како обвинител може да функционира и по допрен глас, а почист глас од оној на Зоран Заев каде јасно и гласно кажува што ѝ предал на 30.12.2015 година - нема.

Но, како да реагира Јанева кога Заев со едно земање воздух на телевизија во живо посочува дека сè што имал, сите еден милион и 50 илјади разговори, ѝ ги предал, а сега таа, со записникот или попишувањето, како што го нарекува, тврди дека има 540.646 аудиодокументи? Па каде се 500.000 аудиодокументи? Дури и сè да се преброи како разговор (а навистина е чудесно како би се земале предвид „транскрипции“ на лист хартија без аудиоматеријал како доказ) повторно недостасуваат околу 400.000 разговори.

Оттука, немањето записник во моментот на предавање на материјалите, сега, со извештајот, на Јанева ѝ се врати како бумеранг. Сомнежот во нејзината независност, во функционирањето и во мерките што ги презема и во иднина ќе ги презема ќе се гледаат низ призма на политичката предизборна борба. Дури и ако се изземат становите и смоквите што ѝ се „накалемија“ на нејзиното специјално досие.

И токму заради тоа, сè друго наведено во извештајот паѓа во вода - од финансискиот извештај, преку тоа дека немала соработка со институции и дека ќе била приморана да воспостави надлежност врз предметите, до најавите за први обвиненија. Сè додека Јанева не расчисти со своите „спонзори“ дека СДСМ и Зоран Заев се еднакви пред законот, и пред сè, дека треба да се расчисти со изворот на прслушувањата, и таа и целата институција нема да претставуваат ништо поинаку од политичка алатка на опозицијата. ■

Рекоа, не порекоа

**ГОРГЕ
ИВАНОВ**

Неконтролиран број емигранти и странски државјани од територијата на Европската унија и шенген-зоната се обидоа илегално да ја преминат државната граница, надвор од официјалниот граничен премин и да влезат во подрачјето во кое е прогласена кризна состојба. Нашите безбедносни сили успешно реагираа. Ја поздравувам нивната навремена и одговорна реакција, без употреба на сила. Но, тоа што јас лично не го очекував е преземањето на крајно некоректни активности со кои потенцијално се загрозува целата регионална безбедност. Република Македонија ниту е членка на Европската унија, ниту на НАТО, ниту на шенген-зоната и не може да ги трпи последиците на неединствената политика на Унијата.

**КАТИЦА
ЈАНЕВА**

Доколку продолжи практиката на недоставување предмети на мое барање, јас ќе бидам присилена да воспоставам надлежност врз предметите врз основа на прислушуваниите материјали и да се легитимирам во постапките по таквите предмети, а сè со цел исполнување на моите законски обврски.

**АЛИ
АХМЕТИ**

Суштинските елементи од договорот во Скопје се веќе спроведени, а одржувањето на изборите на 5 јуни ќе овозможи почеток на крајот на политичката криза во земјата, но претставува предуслов за враќање на нашите државни приоритети кон евроатлантската агенда.

ЕДИНСТВЕНИОТ МИНИСТЕР ЗА ФИНАНСИИ ВО ЧИЕ ВРЕМЕ ДЕВАЛВИРАЛ ДЕНАРОТ

Таки Фити

Роден:
7.11.1950, Крушево

Образование:
доктор на науки
Занимање:
економист/политичар

Декан, професор, доктор на науки, експерт-министер... Титула до титула, позиција до позиција... И на крај, академик. Академик кој ја злоупотребува својата положба за евтини политички трикови. Се запна човекот да помага во изборната кампања на СДСМ, ни повеќе ни помалку, туку преку МАНУ... Ја искористи институцијата за некој поен за опозицијата... Дали успеа... да не навлегуваме.

Па така, Таки Фити си реши сам на своја рака да постави бројченик на сајтот на МАНУ. Да можеше секој што ќе му текне да си става на официјални веб-страници на институции, којзнае што ќе беше досега... Ама не се сите Таки и не се сите Фити. Еден е Таки Фити, човекот што си стави бројченик... Ама што има врска дали бил точен или не, официјален или неофицијален.

Нему му се допаѓа, им оди во прилог на оние на кои тој сака да им оди...

И откако Таки си ја злоупотреби страницата на МАНУ на интернет, опозицијата и Сорос побрзаа тоа да стане колку што може поактуелно. Ја ширеа веста за МАНУ со брзина на светлината. МАНУ е МАНУ, кој може да каже нешто против академиците...

Арно, ама, не било така, и во МАНУ имало легенди...

Па така, академикот останал сам во клубот на академиците. Останатите се оградија од неговиот чекор. И му го тргнаа бројченикот... Но Фити си го одработи своето... За која цена... економист е, сè му е пресметано...

„Бројченикот кој го мери јавниот долг на Република Македонија изразен во апсолутни броеви, но и релативно во однос на бруто-домашниот производ на земјата, е изготвен во рамките на Центарот за компјутерски науки и информатички

технологии при МАНУ, за потребите на нивните истражувања, и е објавен од страна на соработник на Центарот, без претходно да биде информирано раководството на МАНУ и раководителот на Центарот“, се вели во официјалното соопштение на МАНУ.

А кој е Таки Фити?! Декан на Економскиот факултет во Скопје, претседател на Сојузот на економисти на Македонија, министер за финансии на Република Македонија, гувернер на Светската банка за обнова и развој, гувернер на Европската банка за обнова и развој. Вицегувернер на Меѓународниот монетарен фонд (1996-1998), член на МАНУ од 2003 година, претседател на МАНУ од почетокот на 2016 година...

А што напиша „Дневник“ за неговото министерување: Интересен е и податокот кој покажува дека токму во времето кога Таки Фити бил министер за финансии во Владата на Бранко Црвенковски, надворешниот долг на РМ пораснал од 26

отсто во 1996 на 41 отсто во 1998 година (извор: Народна банка на РМ). Фити беше министер од февруари 1996 до ноември 1998 година. Тој ќе остане запаметен и како единствен министер за финансии во чие време девалвирал денарот – на 9 јули 1997 година, кога тоа ѝ беше соопштено на јавноста во присуство на претставникот на ММФ некаде околу 11 часот. Утрото, во четири часот наутро, Бранко Црвенковски и неговата влада започнаа акција во Гостивар и во Тетово за симнување на албанските знамиња од јарболите пред двете општински згради, па чинот на девалвација остана во сенка на овие настани. Во годините по 2003 досега, надворешниот долг постојано е под 25 проценти, до 2014 година кога надминува 30 отсто од БДП. На крајот на 2015 година изнесува 31,8 отсто од БДП. Инаку, од вкупниот јавен долг, кој лани, според НБМ бил 47,2 отсто од БДП, државен долг е 38,5 отсто, додека долгот на јавните претпријатија изнесува 8,6 отсто од БДП. ■ (РР)

РЕКОА И:

■ Тоа што до вчера политички го туркаа невладините организации и портали на СДСМ и на Сорос, стана најновото „научно откритие“ на Таки Фити и на МАНУ, олицетворено во „бројченик“ кој го мери државниот долг. Истиот „бројченик“ со кој СДСМ ги манипулираше граѓаните уште во 2014 година“.

Секој студент на економија знае дека долгот се мери во релативна вредност, а не во апсолутна, но очигледно ваквите факти се мистерија за поранешниот неуспешен министер за финансии, Таки Фити.

Јавно го прашуваме Таки Фити дали МАНУ ќе направи апликација „бројченик“ за намалување на невработеноста, потоа друга апликација „бројченик“ за пораст на извозот и уште една за пораст на индустриското производство? Дали МАНУ ќе направи апликација со „бројченик“ за бројот на изградени километри патишта, водоводи, канализациски мрежи, реконструирани и изградени училишта, болници, набавени медицински апарати? (ВМРО-ДПМНЕ)

Рекоа, не порекоа

**СТЕВЧО
ЈАКИМОВСКИ**

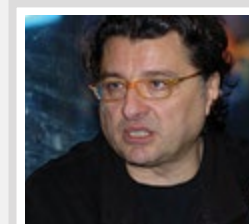
Тоа сценарио веќе одамна е напишано, сценариото беше да се влезе насила во Уставниот суд, да се направи овде хаос, дека практично со тоа се урива уставниот поредок. Во исто време, бегалците да влезат преку граница и во Македонија да настане безбедносен хаос. Тоа сценарио уште трае, со цел да се создаде ситуација во која во Македонија не постојат безбедносни и институционални услови за да се извршат изборите на 5 јуни. Но, јас сум убеден дека тоа нема да го дозволиме.

**БРАНКО
ГЕРОСКИ**

Денеска хунтата бара крв на скопските улици. И токму затоа, токму вечерва не смее да има повлекување. Ги повикувам сите демонстранти да ги избегнуваат провокациите и да сочуваат студена глава, но никој да не се двоуми – нашето место вечерва е на барикадите. Протестот на опозицијата мора да се одржи. Без непристојни компромиси. Без страв и калкулации. Ако вечерва се повлечеме, веќе нема да имаме морално право да кажеме дека правдата и вистината се на наша страна.

**ЉУБОМИР
ФРЧКОСКИ**

Дали министерот сака да биде министер за внатрешни и да остане балерина, чист, неизвалкан и по цена да го крши законот? И по цена да ги понижува граѓаните што се опозициски ориентирани и целиот граѓански сектор што учествуваше на протестот. Кон кого и зошто беа насочени еномотното обезбедување со хермелини и специјалната полиција? Кон оваа цивилизирана група симпатизери на опозицијата и граѓански активисти. Тоа беше ужасно грда слика!

УВОЗ САМО НА ПОЛОВНИ ВОЗИЛА СО ЕВРО 4

Времето на евтини автомобили е зад нас, а граѓаните што сè уште сакаат да купат поевтин автомобил, имаат време да го направат тоа уште некој месец, односно додека не се потрошат возилата со стандарди Евро 3, кои ќе можат да се увезуваат до крајот на јуни. Ефектот од мерката да се дозволи увоз на постари автомобили досега е постигнат, односно постигнат е социјалниот карактер на мерката и позитивно е унапреден и обновен возниот парк во земјава во однос на тој што беше присутен пред нејзиното воведување. Сега на ред е завардување на еколошкиот момент, односно да се увезуваат возила што емитуваат помалку штетни гасови и помалку ја загадуваат околината

Пишува | *Александрија Сшевковска*

Од 1 јули годинава во земјава ќе можат да се увезуваат половни патнички автомобили само со стандарди Евро 4. Тоа значи дека тие возила ќе бидат со повисоки стандарди, но и со повисока цена. Сепак, автомобилите од поновата генерација, кои се вклопуваат во повисоките стандарди, ќе значат и помало загадување на воздухот, проблем со кој се соочуваат населените места. Цената на половните автомобили делумно може да порасне и поради проблемите со кои се соочуваат увозниците, а се врзани обезбедување потврда за потекло од ЕУ. Без таква потврда не може да се примени преференцијална царинска стапка, односно возилата ќе се царинат по редовна стапка, што, пак, дополнително ќе ја крене нивната цена. Сè на сè, увозниците на половни возила повикуваат граѓаните што сакаат да си купат поевтина автомобил, тоа да го направат сега, бидејќи изминува времето на евтини миленици на четири тркала.

■ Од почетокот на јули веќе нема да можат да се увезуваат половни автомобили со стандарди Евро 3, што ќе значи увоз на автомобили од поново годиште, но и повисоки еколошки стандарди, што нормално со себе ќе повлекува и

Повисокиот стандард Евро 4 значи поквалитетни автомобили, кои се поскапи, а со тоа основната за пресметка на давачките е повисока, но висината на давачките за увоз не се менува

повисока цена. Значи времето на евтини автомобили е зад нас, а граѓаните што сè уште сакаат да купат нешто поевтин автомобил, имаат време тоа да го направат уште некој месец, односно додека не се потрошат возилата со стандарди Евро3, кои ќе можат да се увезуваат до крајот на јуни. Ефектот од мерката да се дозволи увоз на постари автомобили досега е постигнат, односно постигнат е социјалниот карактер на мерката и позитивно е унапреден и обновен возниот парк во земјава во однос на тој што беше присутен пред нејзино воведување. Сега на ред е завардување на еколошкиот момент, односно да се увезуваат возила што емитуваат помалку штетни гасови и помалку ја загадуваат околината - вели еден увозник на половни автомобили.

Возила со стандарди Евро 4 се увезуваат и сега, но од јули 2016 година веќе нема да можат да се увезуваат возила со стандарди Евро 3.

■ Прописите за увоз на половни автомобили со стандард Евро 4 важат и сега, односно нема никакво ограничување на увозот на половни автомобили што го исполнуваат овој

стандард, но од 1 јули 2016 година ќе биде забранет увоз на половни автомобили што исполнуваат стандарди Евро 3. Повисокиот стандард Евро 4 значи поквалитетни автомобили, кои се поскапи, а со тоа основната за пресметка на давачките е повисока, но висината на давачките за увоз не се менува - информираат од Царинската управа на Македонија.

Од Министерството за економија објаснуваат дека во моментот стандардот Евро 4 е задолжителен за увоз на сите возила, освен патничките. Од 1 јули овој стандард ќе се применува и при увоз на патнички автомобили.

■ Во Република Македонија до 30 јуни 2016 година можат да се увезат употребувани патнички возила од категоријата М1 (патнички автомобили), кои исполнуваат стандард Евро 3. Возилата од сите други категории возила за да се увезат во Република Македонија мора да исполнуваат најмалку стандард Евро 4. Од 1 јули 2016 година и возилата од категоријата М1

(патнички автомобили) за да се увезат ќе мораат да го исполнуваат минимум стандард Евро 4 - нагласуваат од Министерството за економија.

Инаку, половните возила по потекло од Германија што се увезуваат во земјава може да поскапат и поради тоа што некои извозници не издаваат потврди дека автомобилите се по потекло од Европската унија. Со потврдите досега се плаќаше еден отсто царина, а без потврда царината на половните возила ќе биде пет отсто. Тоа значи дека, во просек, за возило со вредност од 5.000 евра ќе се плаќа царина поскапа за 250 евра.

Од царината ни потврдуваат дека се запознаени дека некои увозници на половни автомобили се соочуваат со проблем при обезбедување на доказ за потекло.

■ Инаку доказот за потекло е потребен за да се примени преференцијална стапка (0 отсто царина) при увоз на стока со потекло од Европска унија. Согласно Спогодбата за стабилизација и асоцијација

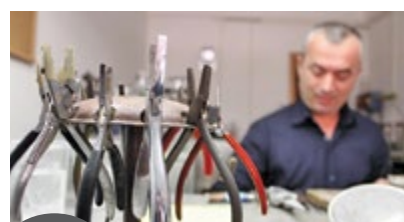
меѓу Република Македонија и Европска Унија пропишани се два вида на доказ за потекло: уверение за движење ЕУР. 1 и изјава во фактура. Уверението за движење ЕУР. 1 го издава странски царински орган за стока со потекло без разлика на вредноста. Доколку стоката со потекло е со вредност до 6.000 евра како доказ за потекло извозникот изработува изјава во фактура (строго пропишан текст во спогодбата, кој се наведува на фактурата и каде што е декларирано потеклото). Само со приложување на овие докази за потекло може да се примени преференцијална царинска стапка при увоз, во спротивно се применува редовна царинска стапка - информираат од царина.

Според последните официјални податоци на царината, во јануари годинава се увезени 1.695 половни возила, што е за 600 возила повеќе од истиот месец во 2015 година. Во 2015 година, пак, биле увезени 23.196 автомобили, што е 3.000 помалку од 2014 година, кога биле увезени 29.558 автомобили.

Надлежните органи, со цел да се избегнат непотребни трошоци и проблеми при увозот на моторни возила, на увозниците им препорачуваат особено да се внимава на исполнување на хомологациските услови

Надлежните органи, со цел да се избегнат непотребни трошоци и проблеми при увозот на моторни возила, на увозниците им препорачуваат особено да се внимава на исполнување на хомологациските услови. Доколку возилото не ги исполнува овие услови, увозникот нема да може да го регистрира возилото и ќе се соочи со големи непотребни трошоци за негово враќање во странство. При царинење на возилото, неопходни се оригинална сообраќајна книшка за возилото, оригинална фактура, купопродажен договор или доколку увозникот подолго време го поседува возилото, изјава за вредност.

Доколку стоката е во вредност пониска од 6.000 евра, извозникот изработува изјава - фактура, строго пропишан текст каде што е наведено и декларирано потеклото. Само со приложување на овие докази има повластена даночна стапка. Ако нема документ, тоа ќе значи и повисока царина. ■

1

Мерката на Владата за обука на невработени лица кај занаетчи на стари занаети ќе придонесе за заживување на занаетите и за зачувување на традицијата, сметаат од Занаетчиската комора на град Скопје. Оттаму очекуваат најголем интерес да има за обуката за ковачи. Покрај за ковачи, обуките се однесуваат и за лимари, јорганции и за бочвари.

Занаетчиите што ќе ги обучуваат невработените лица ќе добиваат по 30 илјади денари за обучено лице, а невработените ќе добиваат по 6.200 денари месечно за храна, превоз и за осигурување при работа. Обуките ќе траат по шест месеци. Невработените што успешно ќе ги завршат обуките ќе добијат сертификат за завршена обука, а оние што ќе имаат идеја за вработување ќе бидат вклучени во програмата за самовработување, односно, ќе им биде доделен грант од 200.000 денари за првите 20 обучени лица.

4

Технопласт“ е македонска компанија која произведува пластични компоненти за автомобилската, електричната и за електронската индустрија која одлучи да гради фабрика во „ТИРЗ Бунарцик“. Целокупното производство ќе се извезува и ќе се вградува во автомобилските брендови БМВ, „Ауди“ и „Рено“.

Инвестицијата е во вкупна вредност од 10 милиони евра и ќе се одвива во две фази. Првата фаза е градежната инвестиција и воведување на опрема при што ќе се вработат 100 лица. Во втората фаза е предвидено проширување на постојниот градежен објект и вработување на уште 100 вработени со што ќе се заокружи предвидената инвестиција. Еден од проблемите со кои се соочува оваа компанија како и повеќето домашни и странски компании во земјата, е недостаток на соодветен кадар, поради што компанијата вложува во тренинзи и во обуки на вработените и така доаѓа до квалитетна работна сила. Од соработката со странските компании досега се забележани големи предности, пред сè стандардизација на квалитетот, учење нови методи и отворање соработка со нови странски компании.

2

Со 5,5 милиони денари годинава ќе се субвенционираат приватните шуми и нивните здруженија. Со овие пари сопствениците треба да ја зголемат економската вредност на шумите.

Субвенциите се за инвестиции за поголема економската вредност на шумите. За обележување на границите на шумата и за изработка на геодетски елаборат, субвенцијата е 20.000 денари. За набавка на опрема

за стопанисување и за одржување на приватните шуми можат да се добијат до 120.000 денари.

Финансиската поддршка се исплаќа со кофинансирање до 50 проценти од одобрените трошоци. Еден барател може да поднесе едно до две барања, доколку се работи за различни мерки од програмата за рурален развој.

Корисници на поддршката се приватните сопственици на шумите или нивните здруженија.

3

Од почетокот на 2016 година заклучно со февруари, од двата аеродрома во Македонија, „Александар Велики“ во Скопје и „Св. Апостол Павле“ во Охрид, се превезени вкупно 219.378 патници, што е за 27,9 проценти повеќе во споредба со истиот период минатата година, кога бројот на превезени патници бил 171.480.

Како што соопшти Министерството за транспорт и врски, на аеродромот „Александар Велики“ во Скопје, во периодот јануари и февруари 2016 година регистрирани се вкупно

211.696 патници, што во споредба со истиот период од минатата година кога биле превезени 168.388 патници, претставува зголемување од 25,7 отсто. На аеродромот „Св. Апостол Павле“ во Охрид за периодот јануари и февруари 2016 година, превезени се 7.682 патници, што покажува пораст од 148,4 проценти во споредба со истиот период од 2015 година кога биле превезени 3.092 патници. Согласно со реализација на сообраќајот, најзастапени дестинации за периодот јануари и февруари според бројот на патници се Цирих со 12,2, Истанбул со 12, Малме со 5,6, Базел со 5,2, Лондон со 5,1 и Виена со 4,8 отсто.

5

Со новото намалување на стапката на невработеност што го регистрираше Државниот завод за статистика во последниот квартал од минатата година, Република Македонија постигна нов историски пад на невработеноста.

Стапката на невработеност се симна на 24,6 проценти, откако една година пред тоа изнесуваше 27,6 проценти. Кога во 2006 година ВМРО-ДПМНЕ дојде на власт, затекна исто така рекордна, но тогаш рекордно висока стапка на невработеност од цели 36 проценти.

Она што е поважно и што укажува на тоа дека намалувањето на невработеноста е реално, е движењето на бројот на вработените во тој период од речиси една деценија. Според податоците на Државниот завод за статистика во 2006 година, вкупниот број на вработени во државата изнесувал 570.404. Десетина години подоцна, во четвртиот квартал од минатата година, за кога се најновите податоци на ДЗС, бројот на вработени се искачил на 715.757. Тоа значи дека за време на владеењето на ВМРО-ДПМНЕ се отворени близу 150.000 нови работни места. Поголемиот дел од нив ги отвориле приватните компании, па така, ако во 2006 година во приватниот сектор имало околу 376.000 вработени, на крајот на 2015 година тој број се искачил речиси на 660 илјади. Трендот на намалување на невработеноста проследен со пораст на вработеноста се очекува да продолжи и понатаму.

1

Во последната година американскиот долар забележа значителен пораст од 30 отсто, со што го достигна својот т.н. „Супер циклус“ за првпат од 1970 година. Сега експертите од Морган Стенли очекуваат дека зелената валута ќе направи уште еден значаен скок.

По нивните зборови порастот ќе се должи главно на „слабењето на валутите на пазарите во развој и на поврзаните финансиски текови кои влегуваат во САД“.

Експертите од банката тврдат дека поскапувањето на доларот може да достигне 10,7 отсто над сегашното ниво наредната година, пишува „Бизнис инсајдер“. Тие додаваат дека на тој начин повторно ќе се врати статусот на „валута за финансирање на високи инвестиции“.

Другите професионалци, меѓутоа, сметаат дека веќе дошол крајот на најдобрите денови за американската валута. Причината е дека во почетокот на февруари таа го забележа својот најголем дводневен пад од 2009 година.

3

Бројот на руските граѓани кои минатата година патувале во странство е намален за 31,3 проценти, што е најголем пад во последните 18 години. Руските граѓани реализирале вкупно 12 милиони меѓународни патувања минатата година.

Причината за минатогодишниот пад на бројот на руски туристи во странство е слабењето на руската валута и забраната што беше воведена на летовите до Турција и до Египет, двете најпопуларни туристички дестинации меѓу граѓаните на Русија. Поради помалку посети на руските туристи најтешко е погодена Индонезија, каде што е регистриран пад на бројот на

посети на руски туристи од 96,6 проценти, потоа Тунис, со пад од 83 отсто на руските гости и Доминиканската Република, која минатата година ја посетиле 82,5 отсто помалку Руси.

Во Европа, најголем пад на руски туристи од 48 отсто се регистрирани во Грција, по што следуваат Бугарија, Шпанија и Хрватска, кои се соочуваат со пад од 41 отсто. Пред 2015 година, најголем пад во рускиот излезен туризам е регистриран во 1998 година, кога бројот на руски туристи што патувале во странство се намалил за 24,4 проценти во однос на претходната година. Руската туристички унија смета дека 2015 година е најтешката година во историјата на приватниот туристички бизнис во Русија.

4

Австрискиот телеком „А1“, кој е дел од „Телеком Австрија груп“ и неговиот технолошки партнер „Нокија“ ја направија првата демонстрација на 5Г-технологијата во Австрија. Двете компании објавија дека започнуваат со подготовките за имплементирање на новиот начин за пренос на податоци во Австрија, а постепено „Телеком Австрија груп“ ќе почне да го прави тоа и на останатите свои пазари. Технологијата 5Г треба да влезе во употреба во 2020 година и да доведе до значително зголемување на интернет-брзината во мобилни мрежи до преку 1 Гб во секунда.

До 2020 година се очекува во светот да работат повеќе од 20 милијарди поврзани уреди, што ја прави потребата од инвестиции во ин-

фраструктурата неодољна уште во моментов. 5Г ќе овозможи секакви мобилни апликации да работат во реално време поради вишокот брзина и најниска латентност. Важна цел на 5Г-мрежите е да ја намалат латентноста на врската за да станат можни апликации кои работат во реално време. Времето за размена на информации треба да стане помалку од милсекунда, за да можат тие да станат интегрален дел од нашите животи.

2

Индустријата на Европската унија (ЕУ) има заработено 24 милијарди евра од програмата за ограничување и тргување со емисии, која има за цел да ја намали емисијата, поставувајќи цена на загадувањето, покажуваат податоците на консултантската компанија во областа на животната средина. Според резултатите од истражувањето на „ЦЕ Делфт“ нарачано од еколошкото лоби „Карбон маркет воч“, компаниите за цемент, петрохемиската и челичната индустрија најмногу имаат заработено од системот за тргување со емисии од 2008 до 2014 година. 11-годишната програма, која е најголемата програма за ограничување и продажба на штетни гасови во светот, е водечкиот механизам на Европа за воведување лимити за загадување на компании кои поседуваат вкупно 12 илјади капацитети. Владите подаруваат или продаваат квоти за да го покријат секој метрички тон јаглерод диоксид што го емитураат компаниите. Некои претставници на индустријата добиле повеќе бесплатни квоти за да не се преселат на места каде што нема толку строги ограничувања на емисиите.

Реалниот профит за целиот блок, најверојатно, е повисок бидејќи во студијата се вклучени само 19 од сите 28 земји.

5

Со исклучок на Иран, кој има право да го зголеми производството по укинување на санкциите, производителите на нафта би можеле глобалниот договор за замрзнување на производството да го потпишат во април.

Конечниот договор за замрзнување на производството, со цел поддршка на цените на нафтата кои паднаа 65 отсто од јуни 2014 година, поради преголемата понуда, веројатно ќе биде следниот месец, можеби повторно во Доха, истакна рускиот министер за енергетика, Александар Новак, а пренесе агенцијата „Ројтерс“. Четири водечки производители на нафта, Русија, Саудиска Арабија, Катар и Венецуела, се состанаа во Доха минатиот месец и најавија подготвеност за замрзнување на производството на „црното злато“ на ниво од јануари, доколку и другите држави го сторат истото, потсетува агенцијата.

Соопштението од понеделникот ги изненади сите засегнати страни во конфликтот. И претставници на Стејт депарментот и активистите против сириската влада и симпатизерите на Асад и сириската опозиција, сите реагираа со неверување, не знаат дали да се жалат, дали да слават или да се смеат

Рускиот претседател Владимир Путин во понеделникот нареди повлекување на „главниот дел“ од руските сили во Сирија, изненадувачки потег што го одразува она што тој го нарекува постигнување на речиси сите цели на Кремљ во военоразурнатата земја.

Веста ги затече очекувањата на западните метрополи и на обичните Сиријци, поттикнувајќи шпекулации за намерите на Русија, исто како што неочекуваното воено влегување на Путин во сириското бојното поле пред пет месеци го смени текот на војната.

Најбитните прашања, можеби, се како овој потег ќе влијае на исходот од војната и што значи тоа за сирискиот претседател Башар ал-Асад, чија власт беше под сè поголема закана од низа воени загуби пред да го поддржат руските сили.

Одлуката на Русија може да сигнализира нова доверба во стабилноста на Асад или обид да се изврши притисок врз него да преговара со неговите политички противници - или и двете.

Путин го направи потегот во особено критичен момент, кога немирите во Сирија влегуваат во шестата година, а медијаторот од Обединетите нации во Женева се обидува да ги заживее мировните преговори за запи-

ЗАПАДОТ ЗАТЕЧЕН ОД ОДЛУКАТА НА ПУТИН

ЗОШТО РУСКАТА ВОЈСКА СЕ ПОВЛЕКУВА ОД СИРИЈА?

рање на војната која расели милиони луѓе и создаде хуманитарна катастрофа.

Повлекувањето на руската војска нема да ги остави силите на Асад сосема сами, затоа што тој, исто така, има поддршка од Иран и од Хезболах во Либан. Кремљ јасно стави до знаење дека ќе ја чува својата нова воздухопловна база во крајбрежната медитеранска провинција Латакија, во прилог на поморската станица за дополнување која ја чува во близина на Тартус уште од времето на Советскиот Сојуз.

Путин има историја на непредвидливост и е познат по своите јавни изјави кои не се усогласуваат секогаш со акциите на Русија. Во источниот дел на Украина, на пример, борбите од бунтовниците поддржани од Москва продолжуваат и покрај тоа што Путин вети дека ќе го почитува мировниот договор.

Но, Русија, исто така, се соочува со пролабчување на економските проблеми предизвикани од падот на глобалните цени на нафтата и соопштението можеби ја одразува желбата на Путин да прогласи победа и да ја извлече земјата од скап воен потфат.

Кремљ ги објави своите планови неколку часа откако посредникот на Обединетите нации, Стефан де Мистура, се сретна со сириската владина делегација во Женева.

Постојат знаци за разликите меѓу Русија и сириската влада околу преговорите во Женева, за кои Москва жестоко се залагаше, заедно со Вашингтон. Повлекувањето на Русија ќе го натера Асад да ги следи нејзините стапки - совет што руските официјални претставници јавно му го нудеа во последниве денови.

- Сериозно се сомневам дека Москва раскинува со Асад - изјави Ендрју Тејблер, експерт за Сирија во вашингтонскиот Институт за блискоисточна политика. Наместо тоа - вели тој - руското соопштување се чини дека му го враќа воениот товар на Асад за да ја омекне неговата преговарачка позиција.

Москва неодамна беше малку фрустрирана. Трипати во изминатите две недели, Асад и неговите советници дадоа јавни изјави забележително несинхронизирани со целта на Русија околу суштинските преговори - неодамна во

саботата, кога сирискиот министер за надворешни работи, Валид ал-Моалем, изјави дека владеењето на Асад е „црвена линија“ и дека нема да има дискусија за претседателските избори.

Шпекулациите за одлуката на Русија толку многу се зголемија, дури и меѓу лојалистите на сириската влада на социјалните медиуми, што во понеделникот вечерта, канцеларијата на Асад објави соопштение во кое ги отфрли озборувањата дека тоа го изненадило претседателот. Во соопштението се обвинуваат „партнерите во сириското крвопролевање“ за озборувањата и се вели дека одлуката била донесена „со целосна координација“, по „обемната студија“ на неодамнешните воени успеси и дека „Сирија и Русија, како и секогаш, заедно се борат против тероризмот“.

Рускиот потег, исто така, може да биде одраз дека Путин е сега цврсто уверен во обновената стабилност на Асад и може да си дозволи малку да се повлече и да игра државник.

Путин има постигнато многу од неговите главни цели: донесување на Русија назад во центарот на вниманието како глобална сила; спречување, во принцип, промена на режимот од надворешни сили, особено од западните; стекнување на силна основа во Сирија; елиминирање на руските џихадисти на сириското бојно поле; и зајакнување на Асад.

Се чини дека минатото лето сирискиот лидер беше под најголема закана за разлика од претходните години, додека исламските бунтовници поддржани од Америка се координираа поефикасно и почнуваа да ги освојуваат неговите крајбрежни упоришта. Но, руската интервенција смени сè.

Сега, многу од тие бунтовнички добивки се вратија во рацете на Асад, а руската воздушна моќ помогна да се пресечат критичните опозициски линии за снабдување во Турција, го изолира бунтовничкиот дел од Алепо, најголемиот град во Сирија. Тоа не го стави Асад во позиција да си ја поврати целата земја, но тоа, во најмала рака, го врати корсокакот што тој го одржуваше во 2014 година.

Може да се каже дека Путин нема многу што да изгуби: Русија лесно може да продолжи со напади од својата база по волја и може да продолжи да ја поддржува сириската војска и другите сојузници на Асад на терен - милициите поддржани од Иран од Хезболах, Ирак и од други места - со руско оружје и со парични средства за сириската влада.

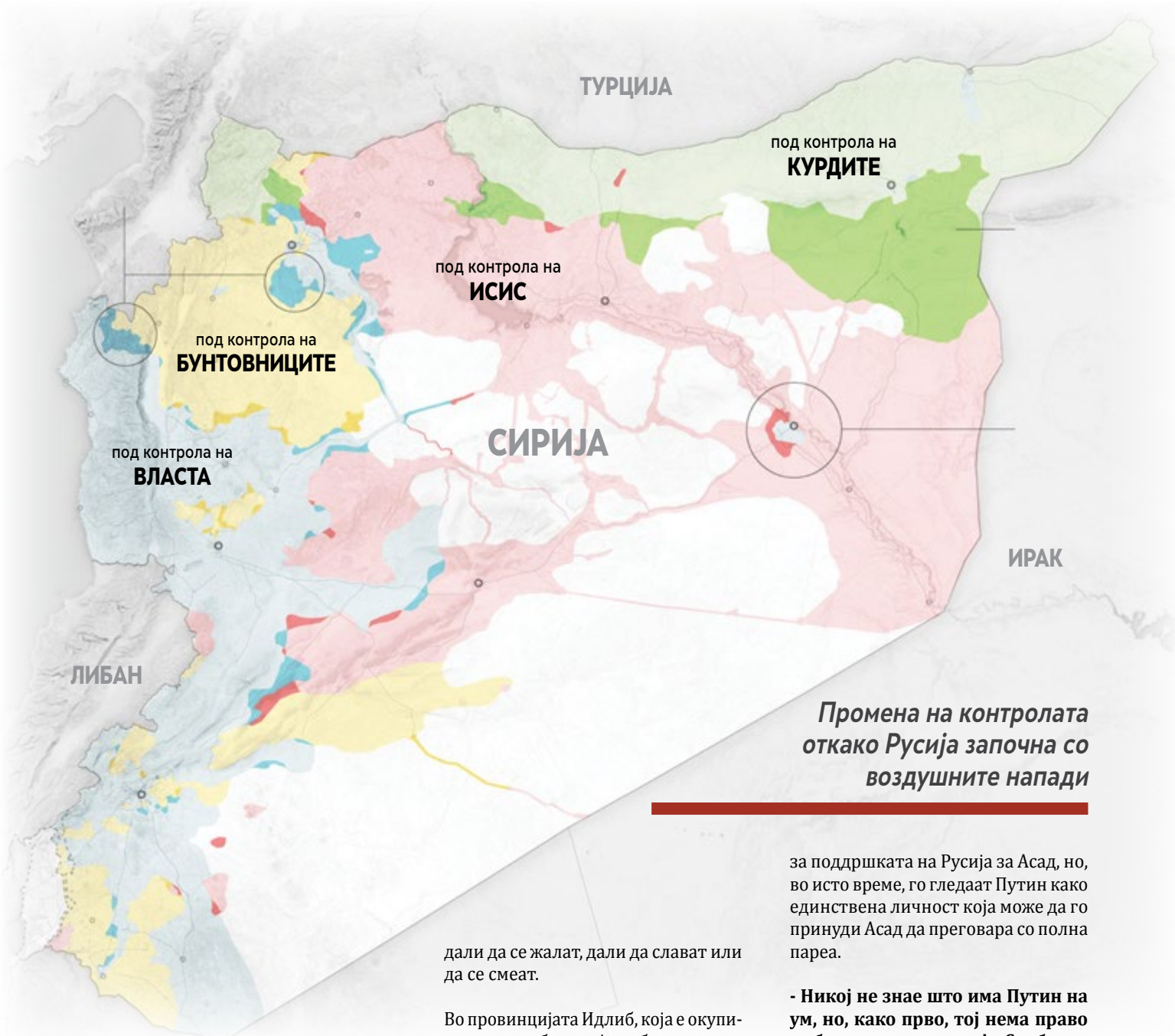
- Целта беше да се зачува режимот во некоја форма и да се гарантира дека Русија ќе го задржи своето присуство во регионот, во однос на поморски објект, а сега, исто така, со воздухопловна база - вели Алексеј Макаркин, заменик-шеф на Центарот за политички технологии во Москва.

Но, Русија останува свесна за својата историја кога беше вклучена во долготрајна војна во Авганистан во 80-тите години од минатиот век - и за трите милиони долари дневно што ги троши за вмешаноста во Сирија додека паднатите цени на нафтата и економските санкции ѝ нанесуваат штета на финансиската состојба на Русија.

Првично, Русија соопшти дека интервјуерот во Сирија за да ја преземе борбата против милитантната група Исламска држава. Но, брзо потоа ја критикуваа дека се концентрира кон другите бунтовници - групи кои се борат против Асад и кои не припаѓаат на Исламската држава, и понекогаш се судруваат со неа, вклучувајќи и некои кои беа поддржани од Западот. Руски официјални лица рекоа дека сите групи што се координирале со фронтот Ал Нусра, како што многу од тие групи и направиле, се цел на напад.

Најавувајќи дека мисијата е завршена, Русија на некој начин потврди дека уништувањето на Исламската држава никогаш не ѝ била примарна цел; групата сè уште е длабоко вкоренета во голем дел од северна и од источна Сирија.

Сепак, Русите вршат воздушни напади врз Палмира, историски град што го држи Исламската држава. Ако владините сили успеат да го заземат, Путин би можел да тврди дека спасил едно археолошко богатство, со тоа што ќе ја спречи екстремистичката група понатаму да уништува некои од најзначајните антички урнатини во светот. (Некои антивладини активисти таму велат дека, сепак, воздушните напади ги загрозуваат урнатините, како и цивилите.)

Русија се обвинува за таргетирање цивилни лица и цивилна инфраструктура, како болници, а таа го негира тоа; опозициските групи велат дека руските воздушни напади придонеле за повеќе од половина од бројот на цивилните жртви од септември.

Но, под делумно примирје - со недостатоци и несигурен, но издржа во изминатите неколку недели - стапката на воздушните напади падна, иако опозициски групи сè уште ја обвинуваат Русија за нарушување на воздушниот простор.

Соопштението од понеделникот ги изненади сите засегнати страни во конфликтот. И претставници на Стејт депарментот и активистите против сириската влада и симпатизерите на Асад и сириската опозиција, сите реагираа со неверување, не знаат

дали да се жалат, дали да слават или да се смеат.

Во провинцијата Идлиб, која е окупирана од комбинација на бунтовници, од фронтот Ал-Нусра до бунтовниците поддржани од Американците, луѓето пукаа во воздух.

-Луѓето дистрибуираат слатки и извикуваат „Господ е голем“ од џамиите - вели еден борец кој се претстави како Ахмед. - Постои оптимизам, но не знаеме што се крие - вели тој.

Понатаму на југ, во Хомс, антивладиниот активист, Фирас - кој, исто како Ахмед, побара да се користи само неговото име од безбедносни причини - е загрижен. **- Русите го спонзорираа прекилот на огнот. Сега режимот повторно ќе почне со бомбардирање, а Русите ќе не остават на Иранците, катастрофа - рече тој.**

Дури и во Женева, портпаролот на опозицијата, Салем ал-Меслет, покажа амбивалентност, негодуваат

за поддршката на Русија за Асад, но, во исто време, го гледаат Путин како единствена личност која може да го принуди Асад да преговара со полна пара.

- Никој не знае што има Путин на ум, но, како прво, тој нема право да биде во нашата земја. Слободно нека си оди - рече тој. Но, подоцна, тој додаде: - Ако тоа е точно, тоа е добар знак и добар почеток за политичко решение.

Претседателот Обама разговараше на телефон со Путин, се вели во соопштението на Белата кука. Обама го поздрави намалувањето на насилиството во Сирија откако започна прекилот на огнот минатиот месец, но тој нагласи „дека продолжувањето на офанзивните дејства од страна на силите на сирискиот режим ги поткопува“ и прекилот на непријателствата и преговорите за политичкото решение предводени од страна на Обединетите нации.

- Претседателот истакна дека е потребна политичка транзиција за да се стави крај на насилствата во Сирија - се вели во соопштението. ■

Дешор: „Њујорк тајмс“
Превод: Ана Цветаноска

ПРОЧКА СЕ ИЗВЕДУВААТ ОБИЧАИТЕ АМКАЊЕ СО ЈАЈЦА, ПАЛЕЊЕ ОГНОВИ, А СЕ ОДРЖУВААТ И КАРНЕВАЛИ

ПРИЛЕПСКИОТ КАРНЕВАЛ ЗА ПРОЧКА Е ДЕН ЗА МНОГУ МАЈТАП, СТРАВ И ЗА ПРИКАЗНА

Се верува дека на Прочка се буди пролетта, а обичајот на преправање има корен негуван од касапскиот еснаф. Во Прилеп касапите се маскираат во кожи, на појасот носат клопотарци, во рацете држат стапови, а на лицето специјално изработени маски наречени сурати. Тие ги запираат луѓето и се тресат пред нив како мечка што игра и не ги пуштаат додека не добијат некоја пара. Овие карневали имаат за цел да ги изгонат лошите духови, велат етнолозите

Пишува | Невена Пойовска

Празникот Прочка или Велики поклади, меѓу народот познат и како Простени поклади спаѓа во најголемите христијански празници, според некои веднаш по Божиќ и Велигден. Со Прочка почнуваат и долгите велигденски пости, период исполнет со многу обичаи и верувања, со многу одрекувања и надежи за пречек на Христовото воскресение (Велигден) за причесна и за идентификација со спасителот Исус Христос. На Прочка се изведуваат богати обичаи, но, пред сè, проштевање (оттука и празникот го добил името) потоа амкањето, обредните огнови, богатата трпеза, гатањето за живот и за среќа, обичаите за очистувањето од болви, вошки и од други штетници итн. Очигледно е дека некои обичаи како што е проштевањето имаат христијанска основа, додека други се остатоци од претхристијанските пролетни празнувања. Се верува дека на Прочка

се буди пролетта, а обичајот на преправање има корен негуван од касапскиот еснаф.

«Луѓето едни од други бараат прошка за грешките. Притоа секогаш помалиот бара прошка од постариот, децата од родителите, крштеникот од кумот, а се проштеваат и пријатели, роднини, соседи итн. Откако трипати ќе се поклонат помладиот му вели на постариот: „Прости ми!“ на што овој одговара: „Простено да ти е и од мене и од Господа“, или само: „Просто да ви е“. Во некои краишта на Македонија тој што барал прошка носел некаков подарок како портокал, лимон, суво грозје, алва, јајце и др. и во таа смисла во некои краишта портокалот останал како симбол на проштевањето, раскажуваат постарите.

Портокалот во некои краеви е симбол на овој празник. Тие што одат да бараат прошка носат портокал за домаќините како подарок.

«Во некои предели на Македонија има обичај тој што бара прочка да носи како подарок портокал, јаболко, лимон, суво грозје или некој друг вид овошје. На тој ден секое семејство подготвува вечера со богата трпеза, но без месо. Домаќинките приготвуваат баница, пржени јајца, баклава, кадаиф, раванија. На трпезата треба да има и млеко и сирење. По обичај, членовите на семејството треба да ја изедат сета приготвена храна бидејќи од следниот ден почнуваат велигденските пости - објаснува м-р Зоранчо Малинов, етнолог-истражувач на народниот обреден календар во Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје.

Амкањето е интересен обичај, кој, особено на децата, им причинувал голема радост. Се изведувал на тој начин што едно варено бело јајце се прободувало со игла, потоа низ него се провирал конец, кој се врзувал за урката, за таванот или за синџирот од огништето.

Најстариот човек во куќата, најчесто домаќинката го држела конечот и сите почнувајќи од постарите амкале, обидувајќи се да го лапнат јајцето, но без притоа да се послужат со рацете. Само на помалите деца им се дозволувало да се послужат со рачињата. Велат, чинело човек барем со забите да го допре јајцето за да му бидат бели и здрави. Ако некој го лапнел јајцето, му го давале да го изеде, а амкањето продолжувало со друго. Според народните преданија, за Прочка задолжителен е обичајот „амкањето со јајца“.

«Тој обичај се прави вечерта на Прочка. По „амкањето“, конечот на кој е врзано јајцето се пали. Додека гори конечот се кажува името на некој член од семејството. Ако конечот гори со пламен, тоа значи дека тој член во семејството ќе има среќа и здравје во текот на година, а ако изгасне, ќе му се случи несреќа - раскажува Малинов.

Во повеќе предели во Македонија со празникот Прочка е поврзан и обичајот - палење огнови. Најмногу овој обичај се практикува во Гевгелиско, Штипско, Радовишко, каде што уште се викаат „ора-кола“, а во североисточните краишта на земјава се викаат „каравештица“.

«Прво се пали мал оган една недела пред Прочка. Но главната прослава е на денот на празникот, кога се палат големи огнови околу кои се пееат песни со еротски текстови. Обичај е присутните да го прескокнуваат огнот, со верување дека така ќе се ослободат од лошите инсекти што во минатото им создавале проблеми - објаснува Малинов.

«Понеделникот по Прочка се вика Чист Понеделник и тогаш почнуваат долгите велигденски пости. На овој ден се чисти куќата, особено се внимава садовите за храна да се измијат и испоснат од мрсното. Во минатото тоа се правело со брашно или пепел и со подолго вриење - велат домаќинките.

Во најново време, на Прочка се одржуваат карневалски свечености. Во Прилеп касапите се маскираат во кожи, на појасот носат клопотарци, во рацете држат стапови, а на лицето специјално изработени маски наречени сурати. Тие ги запираат луѓето и се тресат пред нив како мечка што игра и не ги пуштаат додека не добијат некоја пара. Овие карневали, според Малинов, имаат цел да ги изгонат лошите духови. Карневалот во Прилеп е еден од најпознатите и затоа го посетивме овој град во пресрет на карневалот.

Оваа година присутните можеа да проследат две дефилеа. Прво дефилираа младите, а на денот Прочка се одржа централното

дефиле на маските од земјава и од странство.

«Детскиот карневал е новина оваа година. И во иднина карневалот ќе има два дела: првиот ден ќе дефилираат најмладите до 12 години, а во дефилето ќе учествуваат основните училишта и градинките со групни маски, а на вториот карневалски ден ќе се претставуваат возрасните со групни и поединечни маски - вели градоначалникот на Прилеп, Марјан Ристески.

Во неделата во Прилеп продефилираа повеќе од 2.000 маскирани луѓе, од земјава и странство, со групни и поединечни маски.

«Па не случајно ветивме да биде забавно и лудо маскенбалски, како што му прилега на карневалски Прилеп - посочи градоначалникот Ристески.

Карневалот „Прочка 2016“, со своето јубилејно издание, веќе прераснува во препознатливо име за Прилеп и за Република Македонија.

Дефилето на маските почна од плоштадот „Методија Андонов - Ченото“, а го отвори традиционалната прилепска маска „Прилепски мечкари“.

«Во Прилеп на Прочка доаѓаат демоните од под земја. По улици и сокаци шетаат, плашат минувачи, откуп за живот бараат, со стапови маваат, секој удар еден плод и блосооење за берикет и род. Да нè потсетат на минливоста на животот и на повторното раѓање. Тој ден во Прилеп секој може да биде што сака: од човек - камила, од старица - дете, од маж - невеста, од просјак - цар, од мечкари - дар мар. Прочката е приказ на хаосот, од кој настанал светот, ден за многу мајтап, страв и приказна. Не дозволувајте други да ви раскажуваат, дојдете сами и видете. Но не правете се курнази, оти овде има покурнази - е мотото на карневалот, велат прилепчани.

Карневалот како и секоја година така и оваа беше проследен

со богата културно-уметничка програма, дефиле на маски, изложби, маскенбалски забави.

«Во петокот во ликовниот салон на ЦК „Марко Цепенков“ свечено беше отворена традиционалната изложба на цртежи и на маски, на која со свои креации учествуваа ученици од сите основни и средни училишта. Карневалот почна во саботата, со детскиот карневал, со парада на жонглери, акробати, клоунови, мечкари и мажоретки во центарот на Прилеп - посочи градоначалникот Ристески.

На годинешниот карневал учествуваа и групни маски од: Албанија, Србија, Бугарија, Хрватска, Словенија, Италија, како и маски од повеќе градови и населени места од Македонија - Струмица, Кавадарци, Вевчани, Сопот, Пробиштип, Берово, Охрид.

Прилепчани како добри домаќини се погрижија за своите гости. За време на карневалот работното време на угостителските локации беше продолжено за 2 часа, а за влез во сите кафетерии и дискотеки гостите задолжително требаше да носат маска.

Оваа година бидејќи се одбележува јубилеј од 15 години постоење, општина Прилеп изработи монографија, која ќе биде дополнително промовирана. ■

На апаратот за магнетна резонанција за 15 - 20 минути добиваме фасцинантна мозочна мапа со фини пресеци до еден милиметар што ни овозможува да го гледаме мозокот како на дланка. Скенирањето со магнетна резонанција денес е доведено речиси до совршенство, вели д-р Вељановски

СО МАГНЕТНАТА РЕЗОНАНЦИЈА МОЖЕ ДА СЕ ОТКРИЈАТ НАЈДЛАБОКИТЕ МОЗОЧНИ ТАЈНИ

Разговараше | Александра М. Бундалевска
Фото | Александар Ивановски

Градската општа болница „8 Септември“ полека, но сигурно се трансформира во модерен медицински центар, кој станува синоним на доверба и за квалитет во секундарното здравство со една сериозна тенденција кон универзитетска афилијација. Минатата година се бележи значителен пораст на бројот на пациенти што секојдневно гравитираат на радиолошкото одделение. Лани се забележани повеќе од 50.000 прегледи на радиолошкиот оддел, што е една бројка за почитување и во пошироки размери.

- Се работи за една широка лепеза на дијагностички процедури што им се на располагање секојдневно на граѓаните на РМ, а тоа се: магнетна резонанција, компјутерска томографија, мамадијагностика, која вклучува дигитален мамограф и апарат за ехотомографија на дојка, комплетна дигитализација на конвенционалните радиографски инвестиции, сите видови пункциски биопсии, како и биопсии на дојка, абдомен, бели

добови и меки ткива со патохистолошка верификација, класична ангиографија, балонска дилатација и стентирање на периферни артерии, емболизација на туморски промени на црн дроб и миоми на утерус, неваскуларни процедури – вели во интервју за „Република“ д-р Димитар Вељановски, специјалист радиолог, кој пред три години беше на специјализација во Канада.

- За какви сè испитувања се користи магнетната резонанција, какви информации дава и колку им помага на докторите во дијагностицирањето на болеста?

ВЕЉАНОВСКИ: Магнетната резонанција (МР) претставува моќен дијагностички модалитет, кој ни помага нам, на радиолозите, да продума во најсуптилните анатомски тајни на човечкото тело. Се работи за најреволуционерното откритие на 20 век, кое значи еден нов, поинаков модел во дијагностиката и донесе нова светлина во радиолошкото секојдневие правејќи го поподносливо. Ако пред стотици години единствената привилегија да допрат им виво во најскриените анатомски тајни ја имаа анатомите и патолозите работејќи во своите сали за дисекција, денес

тоа ние го правиме многу суптилно, безболно, рутински, без какво било зрачење, секојдневно кај многу пациенти на кои им е потребна брза дијагноза и навремен третман. Со тоа се испишува една нова ера на дигитална вивисекција. Денес со помош на апаратот за магнетна резонанција се изведува широк спектар на дијагностички инвестиции во смисла на детално иследување на централниот нервен систем - мозокот, рбетниот столб, абдоминалните органи, мускуло-скелетниот систем и крвните садови во целост.

- Вие сте специјалист по радиологија, кој се усовршуваше на Универзитетот „Мекгил“ во Канада благодарение на ангажманот на нашиот врвен стручњак во тоа поле, д-р Никола Стиков. Со какви знаења се вративте од таму?

ВЕЉАНОВСКИ: Со посредство, и под целосно финансиско покровителство на Министерството за здравство на РМ имав можност во 2013 година два месеца да престојувам во еден од најпознатите светски центри за обука на магнетна резонанција, Неврорадиолошкиот институт во Монтреал, Канада, кој е во рамки на Универзитетот „Мекгил“. Благода-

рение на извонредниот ангажман на проф. Никола Стиков, кој е еден од најприминентните и најнадежни македонски невронаучници со светско реноме, вистински македонски амбасадор и предводник на научната мисла, навистина брзо се инкорпорирав и се одомакинав и не само во работната средина туку и во студениот, но интригантен и заводлив франкофонски амбиент. Цврсто верувам дека големиот сон на проф. Стиков во брза иднина ќе се трансформира во јаве, кога ќе се постават темелите на македонски институт за магнетна резонанција и нема каква било причина да не веруваме во тоа затоа што Македонија има многу талентирани научни мислителите почитувани и расеани по светот, кои би дале несебичен придонес за подигнување на македонската научна свест. Мојот двомесечен престој претставуваше активна партиципација во работниот процес на одделението, учество во секојдневните задачи и обврски, утринските состаноци, научните работилници каде што се дискутираше за конкретни случаи, нивна дијагностичка обработка, тип на третман и на следење. Имав ексклузивна можност да посетувам состаноци во кои учествуваа видни научни работници

од целата провинција Квебек, со презентации и дискусии на раритетни случаи за кои е потребна конзилијарна експертиза. Дијагностичките модалитети во одделот во Монтреал беа во чекор со најсовремените светски стандарди од кои „МР 3Т сименс“, „КТ 320 тошиба“, но гравитираше и апаратура од типот 1,5 МР, која во моментот ја користиме во нашето одделение. Имав привилегија престојот да го делам и да работам заедно со еден од најдобрите радиолошки технолози Лила Ланзберг од моето одделение во ГОБ „8 Септември“. Искуството е незаборавно затоа што имавме можност дел од едукацијата да ја поминеме во истражувачкиот центар со колеги што несебично го споделуваа своето знаење. Дел од работните протоколи се сега наша рутинска практика со можност за надградување на опсегот на софтверските капацитети на МР со што ќе можеме да изведуваме и многу покомпликувани дијагностички и научни процедури.

- Вашето поле на потесна специјалност е неврологијата, со опсервација на централниот нервен систем. Како магнетната резонанција ќе помогне во опсервацијата?

ВЕЉАНОВСКИ: Мојот фокус на интерес е неврорадиологијата, тоа е сегмент од радиологијата што се занимава со опсервација на централниот нервен систем со помош на компјутерска томографија и на магнетна резонанција. На апаратот за магнетна резонанција за 15 - 20 минути добиваме фасцинантна мозочна мапа со фини пресеци до еден милиметар што ни овозможува да го гледаме мозокот како на дланка. Скенирањето со магнетна резонанција денес е доведено речиси до совршенство бидејќи големината, предноста и авангардноста се состои во тоа што можеме да навлеземе и да ги откриеме најдлабоките мозочни тајни, односно да го опсервираме мозокот на неколку нивоа користејќи различни протоколи на снимање.

Со стандардниот рутински протокол ги вклучуваме стандардните пулс секвенции и добиваме детално анатомско 3Д бележење на стационарното мозочно ткиво, односно детална анатомска слика на различните мозочни структури, како мозочни гириси, сулкуси, дистрибуција на сива и на бела мозочна маса, венотрукуларен систем, со можност за визуализација и на најмалите абнормалности

до неколку милиметри. Дифузно сликање или МР на молекуларно и клеточно ниво. Тоа се протоколи за рана детекција на мозочен удар во хиперакутна фаза што ни помагаат за рано откривање кога на стандардните скенирања на компјутерска томографија или магнетна резонанција не забележуваме никакви промени. Важноста е поврзана со препознавање на мозочниот удар и со навремена терапија со цел превенирање на трајно оштетување на мозочното ткиво и намалување на степенот на инвалидност. Спектроскопска анализа или МР на биохемиско ниво е неинвазивна дијагностичка алатка, која се користи за опсервација на биохемиските промени во мозочното ткиво. Со компарирање на вредностите на различните метаболити што циркулираат во мозокот доаѓаме до побрза конклузивност во дијагностицирањето. Овој модел најмногу наоѓа примена кај мозочните тумори за детерминирање на степен на агресивност или кога се во прашање диференцијално дијагностичките дилеми во смисол дали се работи за туморска промена или друг патолошки ентитет. Споменатите дијагностички протоколи што имав можност да ги практикувам се веќе дел од нашата секојдневна работна рутина во ГОБ „8 Септември“.

- Што е толку фасцинантно во мозокот на човекот?

ВЕЉАНОВСКИ: Човечкиот мозок е најверојатно совршен компјутерски систем, кој идеално функционира по прецизни правила со брзина што ја надминува брзината на светлината и со перфектна точност со ненадминлива рационализација за да ги синхронизира и да им даде смисла и патоказ на сите други функции на човечкото тело. 21 век е ера во која многу тајни на мозочното ткиво ќе бидат разрешени и многу митови за функционалност и за капацитетите на мозокот ќе бидат демистификувани. Живееме во доба кога на глобално ниво се истураат милиони долари во светските невролаборатории кои ќе иницираат нови научни откритија поврзани со невронауката, мозочната анатомија, функционалноста, капацитетите и патолошките ентитети. А сè дотогаш нека не води мотото на Универзитетот „Мек Гил“ – „Grandescunt aucta labore“ што би значело многу работа, многу откажување и себепржуваче, кои ќе го оправдаат професионалниот предизвик и ќе ја збогатат нашата духовна ризница. ■

ВО ПОТРАГА ПО ДЕПОРТИРАНИТЕ ЕВРЕИ ОД МАКЕДОНИЈА НАДЕЖТА ПОСЛЕДНА УМИРА

Друштвото на Црвениот крст на Југославија, односно неговиот Централен одбор, исто така, активно се вклучил во потрагата по депортираните Евреи од Македонија

Пишува |
г-р Александар Манојловски

Продолжува од минатиот број

В еднаш по добивањето на писмото од 22 јули 1945 година, Централниот одбор писмено се обратил до Меѓународниот црвен крст, Сојузот на еврејските верски општини, југословенските амбасади во Варшава и во Париз и до југословенското Амбасада во Прага. На 1 ноември 1945 година, Друштвото на црвениот крст на Југославија ја известил Еврејската верска општина во Скопје дека, од страна на Меѓународниот црвен крст му биле доставени списоци на југословенски државјани, ослободени во Германија. Дел од нив сè уште се наоѓале во Германија и во Швајцарија, а дел биле репатрирани. Во врска со тоа, Друштвото на црвениот крст на Југославија побарало од Еврејската верска општина во Скопје да достави список на депортирани македонски Евреи за да може да го спореди со списоците со кои Друштвото веќе располагало. Според информациите со кои располагало Друштвото, во Германија при сојузничките команди во тек било

формирање специјални одделенија за пронаоѓање на депортираните лица „на кои им се загубила трагата. По формирањето на тие одделенија, се вели во писмото, ние ќе се обратиме до нив и ќе го вложиме целиот наш труд и напор за да ги пронајдеме тие намачени луѓе“.

Следел одговорот од полската амбасада во Белград. На 15 ноември 1945 година, амбасадата ја известила Еврејската верска општина во Скопје дека, Централниот комитет на полските Евреи не располага со никакви информации поврзани со депортираните Евреи од Македонија, и „доколку спомнатиот Комитет наиде на трага од побаруваните, ќе ѝ јави за тоа на амбасадата“.

Безуспешни биле напорите на југословенската амбасада во Варшава, како и на југословенското претставништво во Софија, да дојдат до какви било сознанија за судбината на депортираните македонски Евреи. На 6 декември 1945 година со писмо бр. 9591, Министерството за надворешни работи на Федеративна Народна

Република Југославија ја формирало Еврејската верска општина во Скопје за извештајот добиен од југословенската амбасада во Варшава во кој, меѓу другото, било наведено дека, „преку одговорните полски установи, како и од Централниот комитет на полските Евреи не можело да се добијат никакви вести за судбината на Евреите во логорите бидејќи Германците не воделе архиви во нив“.

На 8 март 1946 година, Министерството за надворешни работи на ФНРЈ го известило Претседателството на Владата на Народна Република Македонија дека, од југословенското претставништво во Софија, пристигнал извештај, базиран на исказите на раководителите од поранешната бугарска Дирекција на полицијата. Собирањето на Евреите од територијата на цела Македонија од страна на бугарските полициски органи, и нивното затворање во зградите на Државниот монопол за тутун во Скопје било извршено по наредба на Германците. Според нивните искази, Евреите од Монополот во два транспорта прво биле одведени во Грделица, Србија,

а оттаму „според непотврдени податоци, понатаму во Полска, највероватно во логори или се убиени“. „Бугарските надлежни власти, известува пратеништвото во Софија, не располагаат со податоци за судбината на македонските Евреи, кои во 1943 година била спроведени од Македонија во Германија“. Овој извештај, Претседателството на 14 март 1946 година го препратило до Еврејската верска општина во Скопје.

На Нирнбершкиот процес, организиран против истакнатите членови на политичката и воена елита на нацистичка Германија, како член на југословенската делегација учествувал и доктор Алберт Вајс, потпретседател на Сојузот на еврејските верски општини на Југославија. Во врска со тоа, Управата на Еврејската верска општина во Скопје на заседанието одржано на 23 декември 1945 година донела одлука, да го замоли Сојузот на д-р Алберт Вајс „да му стави во должност да на начин за кој он најде дека е најзгоден, узнае нешто за судбината на одведените од Југославија евреи“. Сојузот, на 30 декември 1945 година писмено ја известил Еврејската верска општина во Скопје дека, постапил според молбата на Општината и се обратил до д-р Вајс.

На 8 март 1946 година, Министерството за надворешни работи на ФНРЈ го известило Претседателството на владата на НР Македонија дека, од југословенското пратеништво во Софија примило извештај, кој е базиран на исказите

на раководителите на поранешната бугарска Дирекција на полицијата. Според нивните искази, Евреите од Македонија биле собрани и однесени во Државниот монопол за тутун во Скопје од страна на бугарските полициски органи „по наредба на германската команда“. Од Монополот, Евреите во два транспорта биле однесени во Грделица, Србија, а потоа „според непотврдени податоци, понатаму во Полска највероватно во логори или се убиени. Бугарските надлежни власти не располагаат со податоци за судбината на македонските Евреи кои во 1943 г. биле спроведени од Македонија во Германија“. Овој извештај претседателството на Владата на 14 март го препратил до Еврејската верска општина во Скопје.

На 27 април 1946 година, сестрите Оро Хершковиќ и Сарика - Сара Вајс, родени Сидес, по потекло од Скопје, а со постојано место за живеење во Загреб, писмено се обратиле до Еврејската верска општина, каде молат да бидат известени за судбината на нивните

најблиски, мајката Синхула Сидес, братот Менахем Емануел Сидес и неговата фамилија. Исто така, во писмото, тие молат да бидат известени за состојбата на куќата и покуќнината, сопственост на нивната мајка и брат.

Истиот ден, Сара Вајс испратила писмо и до својот поранешен сограѓанин и пријател од Скопје, Јосиф Наваро, во кое меѓудругото му напишала: „Јас сите мои ги изгубив и останав само со мојата најмлада ќерка и сестра Ора. Можеш да си замислиш драги Јосиф како нам ни е тешко. Биди така добар и распорашај се, што може да се направи Ора и јас, да ја добиеме куќата. Доколку е потребно, лично ќе дојдам во Скопје. Како што и сам можеш да замислиш, останавме без сретства. Немаме ни една машка глава во фамилијата. Затоа гледај, тоа во Општината да се среди без мене, за да го заштедам патот“. Кога го пишувала ова писмо, Сара Вајс не била информирана дека, Јосиф Наваро на 18 јули 1945 година, трагично го загубил животот во Скопје.

На 2 мај 1946 година, Еврејската верска општина во Скопје писмено ги известила сестрите, Оро и Сара дека, нивната мајка, братот Менахем и неговата фамилија „ги снашла истата судбина како и големото мнозинство на нашите браќа од Македонија“, односно дека, насилно биле одведени од Германците во март 1943 година во Германија, „откаде до денес не се вратиле нити се јавиле дека се живи“. Во врска со покуќнината, сестрите биле известени дека таа „била ограбена од окупаторот“, а куќата под надлежност на Управата за народни имоти во Скопје, била „прогласена за државен имот“ и во неа била сместена државна установа. ■

(Продолжува...)

КНИЖАРНИЦАТА „МАТИЦА
ЕКСКЛУЗИВ“ ПРЕПОРАЧУВА:

1

Книга на
немирот
Фернандо
Песоа

2

Последната
пролет во Париз
Јелена Бачиќ
Алимпик

3

Автобиографија
на една љубов
Александар
Жарден

4

Чекај ме
Пјеро Делји
Антони

5

Славејот
Морган
Галовеј

СО НАСЛОВ „ЦРН БРАН“, МАКЕДОНСКАТА ФИЛХАРМОНИЈА ЈА ПРЕТСТАВИ
МАКЕДОНСКАТА ПРЕМИЕРА НА КУЛТНОТО ДЕЛО „СИТИ НОАР“

Филхармонија за првпат во Скопје изведе дело од Џон Адамс!

За оркестарот на Македонската филхармонија е многу важно што го има ова дело на својот репертоар. Гледам огромен потенцијал кај музичарите. „Сити ноар“ е, навистина, тешко дело, но сите се радуваме на неговата изведба, вели маестро Пшибилски за премиерната изведба на „Сити ноар“ во Скопје

Со наслов „Црн бран“, Македонската филхармонија ја претстави македонската премиера на култното дело на Џон Адамс - „Сити ноар“ (City Noir). Под палката на маестро Јануш Пшибилски од Полска, како солист настапи и врвниот руски и светски пијанист, Евгениј Корољов.

Американскиот композитор Џон Адамс (1947) е еден од најистакнатите музички современи творци. Неговата музика влече длабоки корени од минимализмот, инспириран од автори како Ла Монте Јанг, Стив Рајх, Џон Кејџ, Тери Рајли, Филип Глас, и за музиколозите неговиот израз е постминималистички, додека за него самиот, тој е „постстилски“.

Џон Адамс досега создаде огромен опус на дела – камерни, оркестарски, солистички, седум опери, некои субверзивни, некои контроверзни, филмска музика, електронска музика... и речиси сите се карактеризираат со спој на т.н. „неспоиви“ елементи. Токму тоа го прави неговото творештво атрактивно затоа што на клишеата во композициските техники им наметнува новитети.

Комплексното дело „Сити ноар“ (2009) е инспирирано од историските книги на Кевин Стар, меѓу

нив и „Сонот на Калифорнија“, која, според Адамс, брилијантно ја отсликува социјалната историја на Калифорнија во 40-тите и во 50-тите години на минатиот век. Тоа е симфониска музика со силни влијанија од џезот и од американската симфониска музика на 20-тите години од минатиот век, од музиката создавана за холивудските филмови во тој период...

Како што вели и самиот Адамс, делото црпи инспирација од ерата на медиумскиот сензационализам во периодот на „црниот бран“ во филмската индустрија. Премиерата ја доживува со Филхармонијата на Лос Анџелес (2009), под палката на маестро Густаво Дудамел.

За оркестарот на Македонската филхармонија е многу важно што го има ова дело на својот репертоар. Тоа е убаво, но мошне комплексно дело и претставува чекор напред во програмската политика на оваа институција. Оркестарот е многу добар и имавме подолго време за да ја сработиме композицијата на Адамс. Гледам огромен потенцијал кај музичарите. „Сити ноар“ е, навистина, тешко дело, но сите се радуваме на неговата изведба - вели маестро Пшибилски за премиерната изведба на „Сити ноар“ во Скопје. ■ (Н.П.)

АНТОЛОГИЈА

Снежана Стојчевска (1980)

ТЕАТАР

Кому му е потребен сиот тој театар?
Во овој свет со премалку искрени
насмевки, а толку многу лица.

Трчајќи по материјалното забораваме
на душите закачени на жицата на
животот висат.

Ја вадам шминката
со години наталожена сол на образите
доволна да нахрани седум гладни
мориња.

Ги соблекувам сите слоеви тага
останува само мирисот
доволен да ме врати назад во времето.
Нема што да барам таму
сè е овде во мене
и во можностите.

Се попарувам со врела вода
како вреќичка чај испуштам арома на
грев...

Водата нема да ме измие.
Остануваат траги, под прстите на
сеќавањето
допири,
годови под кожата
брчки,
онаму каде што минале солзите
и насмевките.

Додека се гледаме в очи
нашите погледи пропаѓаат некаде
далеку зад нас за да забораваме колку
сме плитки во суштина.

Трчајќи по духовноста забораваме на
телата закачени на жицата на
животот висат.

Во овој свет бесмислено двосмислен
зар некому му е дојдено до театар?
Заминувам босонога,
немам што да понесам со себе
куферот е само декор.

100 НАЈУБАВИ СЛИКИ НА СИТЕ ВРЕМИЊА

„Сетило за мирис“ на Рембрант ван Ријн

Делото „Сетило за мирис“, масло на платно, е дело на големиот холандски сликар Рембрант ван Ријн. Се верува дека Рембрант оваа слика ја насликал кога имал 18 или 19 години.

„Сетило за мирис“ е дел од серијата пет слики што ги претставуваат петте сетила. На неа се претставени доктор и неговиот помошник во заеднички обид да онесвестат пациент со марамче натопено со амонијак. Рембрант ван Ријн (1606-1669) спаѓа во најзначајните сликари на барокната епоха. ■

ТОП 5 НАГЛЕДАНИ ФИЛМА

во САД викендов

1
ЗООТРОПОЛА
ZOOTOPIA

Заработка: 51.300.000 \$

Жанр: анимиран филм
Режија: Бајрон Хауард, Рич Мур
Актери: Џинифер Гудвин,
Џејсон Бејтмен,
Идрис Елба

2
КЛОВЕРФИЛД 10
10 CLOVERFIELD LANE

Заработка: 24.700.000 \$

Жанр: драма
Режија: Дан Трактенберг
Актери: Џон Гудман,
Мери Елизабет Винстед,
Џон Галагер Џуниор

3
ДЕДПУЛ
DEADPOOL

Заработка: 10.900.000 \$

Жанр: акција
Режија: Тим Милер
Актери: Рајан Рејнолдс,
Морена Бакарин,
Т.Џ. Милер

4
ПАДОТ НА ЛОНДОН
LONDON HAS FALLEN

Заработка: 10.800.000 \$

Жанр: трилер
Режија: Бабаќ Најафи
Актери: Џерард Батлер,
Арон Екхарт,
Морган Фриман

5
ВИСКИ, ТАНГО, ФОКСТРОТ
WHISKEY TANGO FOXTROT

Заработка: 4.700.000 \$

Жанр: комедија
Режија: Глен Фикара, Џон Рекуа
Актери: Тина Феј,
Маргот Роби,
Мартин Фримен

ДРАГАН ГО ПОНИЖИЈА

Бев фокусирана само на една работа – на Драган да му биде подобро и јас, колку што можам, да направам да му биде подобро. Да го заштитам неговиот живот, но и неговата уметност. Да се разбереме, почнаа да го понижуваат Драган. И во професијата, но и во некои други прашања. Ги замолив медиумите во еден момент да престанат да пишуваат такви страшни работи и да престанат да ги објавуваат оние страшни наслови, вели Дравиќ во едно интервју

„Имам син од четири и пол години и знам како да го воспитувам. Ќе му кажам: Сине, кога ќе пораснеш, сакам да бидеш како Гага. А кога ќе ме праша кој е Гага, ќе му кажам дека тоа е еден лик кој е многу поголем, посилен, похрабар и подоблесен од сите негови јунаци од компјутерските игри и дека пред него е многу сериозна задача“. Вака напиша Иван Лалиќ, српскиот драматург и продуцент по смртта на српскиот актер Драган Николиќ (1943-2016).

Како Флојд во фиќо беше луда глава што до пладне секогаш спие, а знаеше да ѝ отпее на Неда Арнериќ и понекој шлагер во „Кој тоа таму пее“. Во „Балкан експрес“ беше Попај, во „Отпишаните“ како Прле се бореше против Германците. Во една од последните улоги во филмот „Се гледаме, Монтевидео“ (Vidimo se, Montevideo) ја толкуваше улогата на првиот претседател на ФИФА.

Драган Николиќ е роден во 1943 година во Белград. Откако завршил основно училиште, се

запишал на Четиринаесеттата белградска гимназија и не ја завршил бидејќи го преместиле во Економското училиште. По две години полагал приемен испит на Академијата за театар, филм, радио и телевизија и со тоа на 17-годишна возраст станал најмладиот студент. Дипломирал на Факултетот за драмските уметности во Белград. Првата улога на филм ја остварил во 1964 година во филмот „Вистинската состојба на работите“ (Pravo stanje stvari), а првата поголема улога ја остварил во филмот на Живоин Павловиќ „Кога ќе бидам мртов и бел“ (Kad budem mrtav i beo) од 1967 година. За оваа улога е награден на фестивалот во Пула една година подоцна. Добитник е и на Октомвриска награда во 1985 година. Во текот на својата богата кариера има играно во повеќе од 30 филмови и има снимено и кратки играни филмови. Во 2000 година му е доделена наградата „Павле Вуисиќ“, која се доделува на актери за животното дело.

Милена Дравиќ не само што е една од најголемите актерки во историјата на српската ки-

нематографија и сопруга на Николиќ, кој почина минатата недела, туку и доказ на едно време во кое сè било можно, па така и еден филм на тогашната Југославија да биде 20 години на репертоар во Лондон.

Николиќ долго време се бореше со болеста, а во еден период поради тоа неговото име постојано

беше на насловните страници на српските таблоиди. Ви пренесуваме дел од интервјуто на Дравиќ за српскиот „Недељник“, каде што таа говори за својот однос со Драган, за неговата работа во Париз, за театарот и за филмот, но и за она што направија медиумите од болеста на Драган. Милена и Драган беа 44 години во брак.

• Се сеќавам еднаш, гостувајќи на РТС, стоев во ходникот на студиото каде што има фотографии од архивата на најпознатите емисии на домашната телевизија. Тука беше и фотографијата на еден од најголемите шоу-програми на некогашна Југославија „Образ до образ“, кое го воведте вие и Драган Николиќ. Само еден час претходно се слушнавме телефонски и ми кажавте дека Драган е во многу лоша здравствена состојба. Помислив на тие чудни животни амплитуди. Еднаш имаш „Образ до образ“, а потоа не можеш да размислуваш за тоа додека се бориш за животот во ургентниот центар.

ДРАВИЌ: Навистина дојде момент кога се избришав како актерка. Немав апсолутно ништо. Бев фокусирана само на една работа – на Драган да му биде подобро и јас, колку што можам, да направам да му биде подобро. Да го заштитам неговиот живот, но и неговата уметност. Да се разбереме, почнаа да го понижуваат. Драган „дебело“ го понижил и тоа по неколку прашања. И во професијата, но и во некои други прашања. Ги замолив медиумите во еден момент да престанат да пишуваат такви страшни работи и да престанат да ги објавуваат оние страшни наслови. Драган и јас сме луѓе од ист ков. Ние никогаш не сме биле заштитени. Нас никој не нè штитеше, а јас видов многу луѓе кои беа заштитени. Ние двајца им излегувавме во пресрет на луѓето. На многумина им помогнавме во кариерите и мислам дека не го заслужуваме она што ни се случи.

• Дали бевте запрепастени од насловите за Драган по таблоидите, од таа крвожедност на медиумите?

ДРАВИЌ: Да, но зад таа крвожедност стои некој.

• Тираж или профит?

ДРАВИЌ: Не само профит. Има уште една дополнителна работа. Не можам да тврдам дека имаа зелено светло,

Поголеми | А.М.Б

не можам да кажам дека се работи за одмазда, но тука имаше нешто. Како некој да сака да ти го дотера умот.

• На што ве научила тие ужасни моменти?

ДРАВИЌ: Не сакам да зборувам за себе, но Драган му помагаше секому, па дури и на оние што ќе го сретнеа на улица. Му се јавуваа телефонски. Им помагаше на многумина кои се јавуваа од Косово. Зошто тогаш на таков човек му се прави такво зло? Или станува збор за некои луѓе што работат во таблоидите, но има и разни организации, на кои им дојде време да се пресметуваат преку нас.

• Верувате дека тоа не е едно одвратно реално шоу?

ДРАВИЌ: Да, беше тоа едно одвратно реално шоу, но имаше тука и уште нешто. Индикација за мојот одговор има во филмот и во претставата „Професионалец“. Има една работа која упатува на тоа. Гледам кои се заштитени луѓе. А ако си чист и сам со својата работа, чесен во односот кон луѓето, добиваш штаканица.

• Драган имаше голем успех во Франција, во театарот во Париз. Зошто се врати?

ДРАВИЌ: Пред да почне да работи во театарот, во Париз снимил филм со Марија Шнајдер, Ерланд Јозефсон, Алида Вали... И тогаш доаѓа понудата од режисерот Лучано Пинтилије, кој дојде во Белград да му ја додели улогата на

Драга во претставата „На дно“ во парискиот театар „Сара Бернар“. И Драган заминува во Париз. Тој е единствениот актер од овие простори што е повикан да игра во толку голема театарска куќа во Париз и да толкува голема улога. Сите наши големи сликари кои во тоа време престојуваат и живеат во Париз беа на премиерата. Потоа Драган во Париз ја добива улогата на Исус Христос во „Мајсторот и Маргарита“. Тоа беше феноменален успех. Го викаа да глуми во многу француски филмови. Во Париз се дружеше со Данило Киш. Но, еден ден доаѓа дома и ми вели: „Ајде, се враќаме, доста е“.

• Зошто?

ДРАВИЌ: Му недостасуваше друштвото од Белград. Црвен крст. Му недостигаше „Ателје 212“. И се вративме. А Драган останува единствен актер од овие простори кој играл на големата сцена во Париз.

• Му беше жал?

ДРАВИЌ: Тогаш имавме многу работа. Тој играше во Белград, но доаѓаше повремено во Франција да снима филмови, еден и со Кетрин Денев.

• Изгледа дека никогаш немало ривалство меѓу Вас и Драган. Вие го поддржувате во кариерата во Франција?

ДРАВИЌ: Ние не сме такви. Ние не сме суетни луѓе. Професијата е таква и суетата, можеби, се подразбира. Но, ние двајца не сме такви. ■

ЏАНКАРЛО ДЕЛ МОНАКО: ВО ОПЕРАТА КОГА НЕМАТЕ ПАРИ МОЖЕ ДА БИДЕТЕ ПОКРЕАТИВНИ ОТКОЛКУ КОГА ИМАТЕ МНОГУ ПАРИ

Верувам дека еден добар режисер треба да ја насмее и да ја расплаче публиката и тоа е тоа што се обидувам да го направам. Постојат режисери што се подобри во драматични дела и режисери што се добри во смешни дела. Јас цел живот работам и во двете. Во „Турандот“ имам можност да ги измешам двете ситуации, вели Дел Монако

Разговараше | Невена Пойовска
Фошо | Александар Ивановски

Режисерот Џанкарло дел Монако на сцената на Македонската опера и балет ја поставува „Турандот“. Дел Монако дебитира на оперската сцена во 1965 година, кога во Сиракуза ја постави „Самсон и Далила“. Неговите оперски продукции се поставуваат насекаде низ светот, на сцените во Берлин, Монако, Виена, Ци-

рих, Барселона, Мадрид... Режира и на сцената на њујоршката опера „Метрополитен“, каде што дебитира во 1991 година. Добитник е на низа значајни оперски награди за своите режиски видувања на најпознатите музичко-сценски дела. Пучиниевата „Турандот“ досега ја има поставувано на неколку оперски сцени во светот.

■ **Кажете ни нешто повеќе за Вашите искуства додека работевте на „Турандот“ во Македонската опера и балет.**

ДЕЛ МОНАКО: Јас сум многу добар пријател на Игор Дурловски, директорот на МОБ, и ова е негова прва премиера, па сите ние се трудиме да се направи добра премиера. Сакам да истакнам дека досега многу пати сум бил на овие простори, во поранешна Југославија: Хрватска, Србија, Црна Гора, а во Скопје бев кога имав 27 години, или 26 години. Доста патував во Југославија кога бев млад бидејќи татко ми беше многу познат тенор и добар пријател на претседателот Тито. Татко ми правеше многу концерти за Тито во Бриони, во Белград, во Загреб... Поранешна Југославија беше прекрасна земја од Словенија до Македонија, многу знаев за таа земја и тажно е што се распадна. Имам многу убави спомени од Македонија и од другите југословенски региони. Сега, јас сум повторно во Македонија бидејќи Дурловски ми понуди да ја отвори својата прва продукција во неговиот мандат како директор на МОБ со моја режија. Проблемот на овој театар е тоа што не е богат театар, тој е, да речеме, сиромашен театар, но дури и кога немате пари може да се направи нешто добро, многу професионално и интересно. Претпоставувам дека кога немате пари, може да бидете поинтересни отколку кога имате многу пари. Кога немате многу пари треба многу да го користите мозокот и вашите капацитети, така што токму тоа се обидуваме да го направиме тука. Досега, добро ни оди. Карлос е многу добар, како и маестро Мартин Енге, кој е мој партнер, диригент и мој стар пријател, кој го знам многу добро. Многу е важно да се собере добра екипа за да се направи добра премиера.

■ **Што најмногу Ве fascинира во „Турандот“. Што Ви е најголема инспирација: музиката, приказната, пеењето, глумата?**

ДЕЛ МОНАКО: Сè што наброивте. „Турандот“ е ремек-дело на италијанската музичка литература и ова е последната опера на Пучини. Како што знаете, финалето не е на Пучини затоа што тој умира, ја довршува Алфано,

но се базира на една италијанска бајка на Гоци. „Турандот“ е многу драматично дело, но, исто така, и многу смешно дело, бидејќи Пинг, Понг и Панг се смешни ликови. Тоа е исто како во животот, може да ве насмее, но и да ве расплаче. Но, треба да се истакне дека тука постои и мала доза на грчка трагедија.

■ **Како би ја опишале Вашата поврзаност со „Турандот“. Кој лик е тој што Ве води?**

ДЕЛ МОНАКО: Во „Турандот“ има интересни ликови. Веројатно најинтересни се првите три: Пинг, Понг, Панг. Главна е Турандот. Таа е фригидна, студена личност што им се одмаздува на мажите бидејќи нејзината прапрапрабаба била силувана од страна на непознато лице. Па така, таа сака да ја одмазди преку сите принцови што сакаат да се оженат за неа. Таа ја измислила идејата за трите загатки и тој што ќе успее да ги реши ќе може да се ожени за неа, а тој што нема да успее да ги реши, ќе умре. И трите загатки се многу интересни

бидејќи се базираат врз личноста на Турандот. Непознатиот принц Калаф, тенор, всушност е човек што ја загубил империјата со својот татко и се нашол во Пекинг каде што ја запознава оваа жена и се вљубува. Тој апсо-

лутно сака да ја има. Врската меѓу Турандот и Калаф е интересна бидејќи таа не сака маж, а тој ги сака неа и нејзината империја. Таа е ќерка на царот на Кина, а тој веќе загубил една империја и сака да ја освои оваа империја, Кина, која е поголема од империјата што ја загубил. Неговиот

татко е слеп. Во тоа време било вообичаено кога некој ќе ја загуби војната да биде ослепен како губитник со многу жестоко метал. Всушност, и во вашата историја имате таков пример со војската на цар Самоил. Со ослепувањето на моќните луѓе, пра-

ктично, тие не се убивале, но не можеле да прават ништо бидејќи се слепи. Тоа е судбината на таткото и тој е најдискретниот лик. Лиу е негова верна робинка, која е вљубена во тенорот, бидејќи ѝ се насмевнал некогаш. И поради тоа, таа вели дека ќе направи сè што може за да му помогне. И сега, што се случува, тој се наоѓа меѓу робинката и моќната жена. Калаф е моќен човек, но никој не го знае неговото име. Тој успева да ги реши трите загатки и Турандот е многу лута поради тоа, но тој ѝ вели: Не лутете се, јас ќе ви дадам уште една шанса да ме убиете, погодете го моето име до зајдисонце. Таа гледа шанса во тоа и ги мачи таткото на Калаф и Лиу. Лиу, не можејќи да го издржи измачувањето се самоубива во име на љубовта. Тоа е многу интересна ситуација. Лиу, е всушност, големиот љубовен протагонист во ова дело.

■ **Како влијае Вашата режија на приказната „Турандот“? Дали нешто се дополнува? Како ќе ја раскажете приказната?**

ДЕЛ МОАКО: Постојат многу начини за да се раскаже една приказна. Може да се раскаже на реален начин, може да се раскаже на надреален начин, како бајка, како драматична приказна, или може да се стави акцент на комично-драмската ситуација на делото. Ние го избравме театралното чувство на грчката трагедија со кинеска заднина. Тоа е

тоа што се обидуваме да го направиме. Значи, имаме кинески ефекти, ефекти од јапонскиот театар и, исто така, ефекти од кинескиот театар. Голем контраст, смешен контраст.

■ **Како успевате да им го доближите ликот на пејачите? Или доколку гледате дека пејачот го доживува ликот поинаку од Вас, како излегувате на крај со тоа без да се раскине врската меѓу ликот од Вашата верзија на приказната?**

ДЕЛ МОАКО: Пејачите не се марионети, така што секој концепт треба да работи заедно со актерските капацитетите на пејачите. Не би го менувал концептот ако се смени пејачот, но би го променил, најверојатно, начинот на глумење. Но некогаш концептот бидејќи концептот е нешто што се реализира месеци пред тоа. Не може да се промени концептот ако се смени тенорот или бари-тонот. Еден добар режисер треба да биде приспособлив и да има на ум дека не е секој пејач еднаков на другиот.

■ **Дали во македонската продукција на „Турандот“ ќе можеме да видиме одредени аспекти што ќе бидат специфични за оваа претстава?**

ДЕЛ МОАКО: Постои смешна опера, драматична опера, комично-драматични дела, а кај Пучини многу пати се сретнува сето тоа. Таков е и примерот со

● ● ●
Постојат многу начини за да се раскаже една приказна. Може да се раскаже на реален начин, може да се раскаже на надреален начин, како бајка, како драматична приказна, или може да се стави акцент на комично-драмската ситуација на делото. Ние го избравме театралното чувство на грчката трагедија со кинеска заднина

„Турандот“ бидејќи има маски на трагичното, на грчката трагедија, и маски на комедија дел арте, смешни. Верувам дека еден добар режисер треба да ја насмее и да ја расплаче публиката и тоа е тоа што се обидувам да го направам. Генерално, постојат режисери што се подобри во драматични дела и режисери што се добри во смешни дела. Јас цел живот работам и во двете. Во „Турандот“ имам можност да ги измешам двете ситуации.

■ **Преовладува мислењето дека голем број режисери, особено германските и француските, се многу поинновативни, односно не се плашат да експериментираат. Ваквите експерименти може да отворат нови правци во изведбата на оперите. Чувствувате ли некогаш потреба да внесете нешто ново во операта или, пак, сметате дека не ѝ се потребни експерименти?**

ДЕЛ МОАКО: Експериментирањето е многу важно, но важно е каде сакате да одите со експериментот. Сакате ли да ја занемарите публиката, која не разбира што правите, бидејќи во таков случај ова не е вистинскиот простор за тоа, вистинско место е експериментален мал театар. Се разбира, и големата оперска кука може да биде експериментална, и треба да биде експериментална. Треба да предлага нешто ново, а јас го правев тоа целиот мој живот. Имам 72 години. Во мојот живот работев на повеќе од сто опери во голем број метрополи: Стокхолм, Јужна Африка, Австралија, „Ковент гарден“, Берлин, Минхен, Хамбург, Скала, Неапол, Рома, Торино, Џенова, Палермо, сум бил насекаде, имав многу можности да кажам нешто ново. Но, тоа што мислам дека е ново е тоа што мислам дека публиката го смета за ново. Но, ако се измеша нешто ново, а се исклучи публиката поради ваш личен ментален развој, тоа не е правилно. Да се предложи нешто ново е важно, но и да биде разбирливо за публиката. Таа ги плаќа финансиите на театарот и седи таму и гледа. И ако не го разбере, не зборувам дека не разбира на примитивен начин, но ако не разбере, треба барем да почувствува дека тоа е ново. ■

light+building

Frankfurt am Main
13. – 18. 3. 2016

Full Range Industrial Lighting Solutions

info@lps.mk | +389 2 313 11 13 | www.lps.mk

impuls

Ecolight™
Save simple.

LPS
LIGHT POWER SOLUTIONS

Quehenberger | Drexelmaier | Alkaloid | Granit | KAM | Tinex | Blizoo

„МАКФЕСТ“ 2016 ГО ВРАЌА ОНА ПО ШТО БЕШЕ
ПРЕПОЗНАТЛИВ – ИНТЕРНАЦИОНАЛНИОТ КАРАКТЕР

ТЕЖОК Е ПАТОТ ДО ЕПИТЕТОТ СВЕЗДА

МРТ, „Скопски фестивал“ и „Макфест“ се со отворени врати. Тие што мислат дека ќе добијат поголема популарност надвор од Македонија, се надеваат дека веднаш ќе се крунисаат со епитетот „балканска“ или „европска звезда“. Тежок е патот до тој епитет, вели Мирковски

Пишува | Марина Косићовска

Во две полуфинални вечери на 3 и на 4 јуни годинава ќе чуеме триесет ново-компонирани песни на 30. по ред фестивал за забавна музика, „Макфест“. Најдобрите 18 од нив ќе се натпреваруваат за високите награди за прво, второ и за трето место во финалето на 5 јуни.

Годинава како новитет се враќа и интернационалниот карактер на фестивалот, кој беше и една од главните особини што го правее „Макфест“ посебен. На оваа старо-нова точка инсистираше директор на фестивалот, Љупчо Мирковски, воедно и диригент на ревискиот оркестар на МРТВ.

■Макфест првпат стана интернационален фестивал во 1991 година токму кога јас првпат станав уметнички директор. Тоа не го направив ни тогаш, а не го правам ни сега затоа што мислам дека ќе биде подобар, туку од друг аспект. Во македонската забавна музика, по мое мислење, во моментот владее еден хаос што се однесува до идентификација како препознатлива – македонска. Во минатите 10-20 години ни се случи хиперпродукција во која авторите и пејачите сакаа да покажат дека можат да се соочат со секој стил во забавната музика. Така, ни се случи да ја изгубиме автентичноста. Во ред е да ги следиме трендовите во светот. Тоа го прават сите, но си задржуваат нешто свое, препознатливо. Ова со воведување на странски пејачи и автори е чисто заради промена за која никој однапред не може да каже дали „Макфест“ ќе биде подобар или полош. Сепак, домашните автори и пејачи ќе бидат многу побројни – вели Мирковски.

Од странските пејачи своето учество досега го потврдија Лајла Самјуелс од Норвешка, Каролина Фурберг од Шведска, Марија Масле од Словенија, Џими Роџерс од Австрија и Милена Драговиќ од Србија. Се очекува потврден одговор уште од Ирска и од Германија. И годинава ќе се пее во живо со придружба на ревискиот оркестар, што за повеќето изведувачи и автори ја подобрува и самата песна, и интерпретацијата и самата изведба. Постојат и оние што придружбата на оркестарот ја сметаат за ограничување и што сметаат дека без електронски звук песните не можат да звучат модерно. За Мирковски, ова прашање се провлекува само помеѓу оние изведувачи и автори што користат исклучиво електронски инструменти за своите песни.

■Секако, секој има право на свое мислење и особено, на свој вкус. На тие што не им се допаѓа настапувањето со ревиски оркестар и мислат дека е старомодно, нека ги пласираат своите дела на некое друго

место. Секоја музика има своја публика – вели Мирковски.

Од „Макфест“ излегоа голем број денешни музички ѕвезди. Денес младите таленти сè повеќе се одлучуваат да се претстават во музичките шоуа од српска продукција, наместо на фестивали, како што беше некогаш. Зошто е така, Мирковски вели, одговорот е едноставен.

■МРТ, „Скопски фестивал“ и „Макфест“ се со отворени врати. Тие што мислат дека ќе добијат поголема популарност надвор од Македонија, се надеваат дека веднаш ќе се крунисаат со епитетот „балканска“ или „европска звезда“. Тежок е патот до тој епитет – смета Мирковски.

Иако „Макфест“ беше познат како есенски фестивал, веќе неколку години се одржува кон крајот на мај, почеток на јуни.

■За музиката не постојат годишни времиња, меѓутоа традиционално, „Скопскиот фестивал“ се одржува во ноември и со оглед на тоа дека и „Макфест“ и „Скопскиот фестивал“ се во живо и во придружба на ревискиот оркестар на МРТ, убаво е тоа што се во две различни годишни времиња. Штип е прекрасен напролет – вели Мирковски.

Годинава, учесниците на „Макфест“ ќе се натпреваруваат за високи парични награди, кои и годинава сочинуваат фонд од 26.500 евра. Најдобрата песна на фестивалот ќе биде наградена со 10.000 евра, втората со 7.500 евра, а третата со 5.000 евра. Ќе бидат доделени и наградата за најдобар аранжман „Драган Ѓаконовски-Шпато“, за најдобар дебитант и за најдобар сценски настап, а ќе биде прогласена и најслушаната песна изведена на „Макфест“ во периодот од ланскиот фестивал до денес. Овие награди тежат по 1.000 евра. Фестивалот е во организација на локалната штипска самоуправа, а финансиски ќе биде поддржан од Министерството за култура и од Општина Штип. ■

Годинава, учесниците на „Макфест“ ќе се натпреваруваат за високи парични награди, кои и годинава сочинуваат фонд од 26.500 евра. Најдобрата песна на фестивалот ќе биде наградена со 10.000 евра, втората со 7.500 евра, а третата со 5.000 евра

РЕВИЈАТА НА „ШАНЕЛ“ — ШОУ ЗА ПАМЕТЕЊЕ

Заврши Модната недела во Париз, а претпоследниот ден го одбележи ревијата, која градот на светлината и на модата најмногу ја исчекуваше – ревијата на „Шанел“. И како и секоја ревија на оваа модна куќа, „Шанел“ приреди ревија за паметење, вистинско шоу

Според модните критичари, оваа колекција на Карл Лагерфелд може да се носи секојдневно, односно не е само висока мода.

Препознатливиот свет на „Шанел“ на Модната недела во Париз беше прикажан низ 93 претстави, славејќи ја единствената Коко и модерната доба низ очилата на легендарниот Карл. Највпечатливи детали, секако, беа бисерите и камелијата, омилените на Коко, кои Лагерфелд ги искористил како мотив за додатоците.

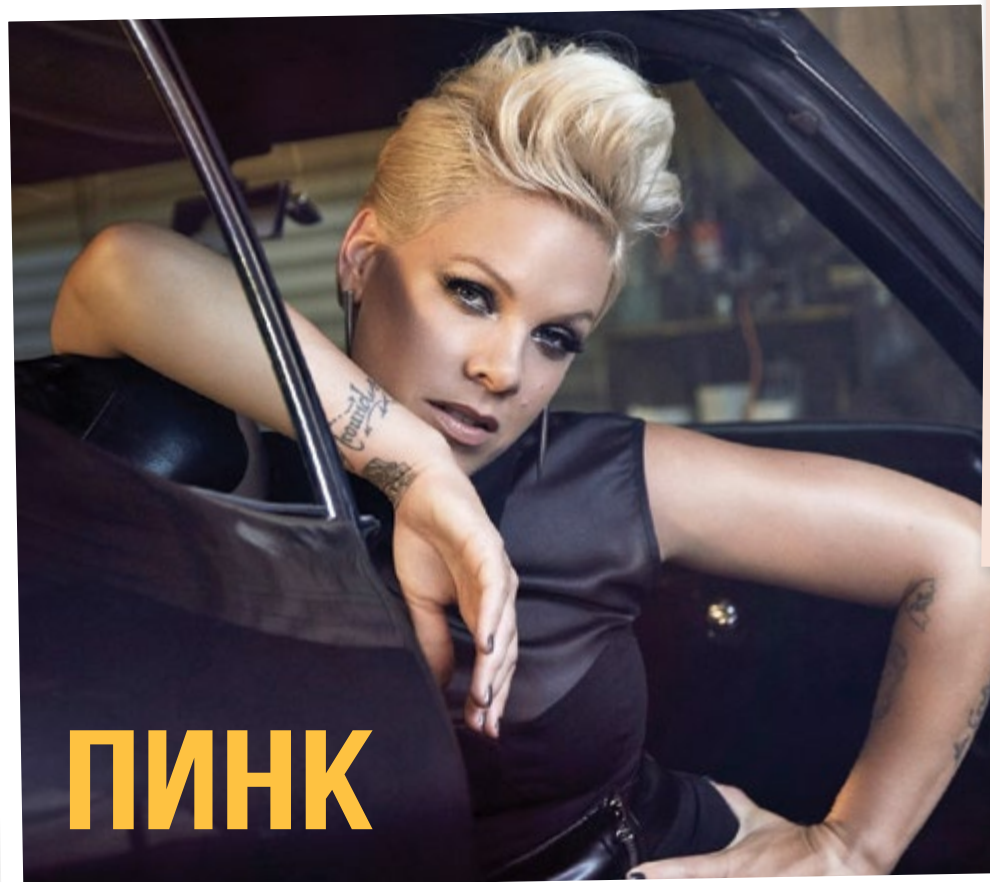
И во оваа дамска и софистицирана колекција доминираше омилената ткаенина на Коко, твид. Розови комплекти, долги волнени фустани, карирани костуми, раскошни фустани од шифон. Спортските, пилотски јакни во пастелни бои и фустаните од тантела со карнери се посебна приказна за дамите со романтична душа. Посебно интересни беа шапките, кои на левата страна беа украсени со брошеви.

Лагерфелд прикажа и неколку комбинации за мажите составени од кожни панталони и од палта од твид.

„Шанел“, секогаш ултраженствен и на високи потпетици, сега покажа дека рамните чевли, исто така, може да бидат екстравагантни. Кожени чизми со детали од тантела околу глуждот ја надополнуваа секоја комбинација. ■

ПИНК

Целосно име:

Алиша Бет Мур

Родена на:

8 септември, 1979 (36 г.)
Дојлстаун, Пенсилванија,
САД

Професија:

пејачка, текстописец,
танчарка, актерка

Активна од:

1995 година

Сопруг:

Кери Харт

Алиша Бет Мур е американска пејачка, текстописец, танчарка и актерка, позната под уметничкото име Пинк. Пинк се прослави како ар-ен-би изведувач со нејзиниот дебитен соло албум *Can't Take Me Home* (2000). Таа досега

има издадено седум албуми, *Can't Take Me Home*, *Missundaztood*, *Try This*, *I'm Not Dead*, *Funhouse*, *Greatest Hits... So Far!!!* и *The Truth About Love*. Нејзиниот втор студиски албум *Missundaztood* (2001), кој повеќе беше во поп-рок стил, постигна огромен успех ширум светот, со продадени повеќе од 15 милиони копии и со три големи хитови *Get the Party Started*, *Don't Let Me Get Me* и *Just Like a Pill*. Во

2002 година, саундтракот на филмот „Мулен Руж!“, *Lady Marmalade*, ѝ ја донесе првата награда „Греми“, а втората награда „Греми“ за најдобра рок вокална изведба ја освои со песната *Trouble* од нејзиниот трет студиски албум, *Try This*. Во 2010 магазинот „Форбс“ ја вброи Пинк како 27. најмоќна позната личност, бидејќи заработила 44 милиони долари во периодот од јуни 2009 до јуни 2010 година. ■

Цитати:

- „Врбата е моето омилено дрво. Израснав во близина на едно такво. Тоа е најфлексбилното дрво во природата и ништо не може да го скрши, ниту ветер, ниту кое било друго надворешно влијание, ќе си се свитка и сè ќе издржи.“
- „Многу луѓе имаат проблеми со конфронтација во јавноста, но, мене тоа воопшто не ме загрижува. Можам да си се справам со себеси. Си ги знам своите боречки вештини.“

Прееод | Ана Цвешаноска

Кликни For Мѐ shumѐ

За љогобро да се разбереме . . .

Република online

republika.mk

АЛЕРГИИ

лабораторија
avicena

Многу причини - едно решение

Дали ја знаете вистинската причина за Вашата алергија?

- БРЗО
- ПРЕЦИЗНО И ТОЧНО
- БЕЗ РИЗИК ОД НЕСАКАНИ РЕАКЦИИ
- ЗА ДЕЦА И ВОЗРАСНИ
- ТЕСТИРАЊЕ ПРЕКУ КРВТА

Современа и прецизна алергодијагностика

Локација 1 (нас.Тафталиџе)
Бул. 8ми Септември бр. 2, лок. 1
1000 Скопје
тел: 02 3179 001
факс: 02/3177 130
lab1@avicenalab.com.mk

Локација 2 (нас.Аеродром)
Бул. Јане Сандански бр. 7, лок. 4
1000 Скопје
тел: 02 2477 345
факс: 02/3177 130
lab2@avicenalab.com.mk
www.avicenalab.com.mk

ОДРЕДУВАЊЕ
НА ГОЛЕМ БРОЈ МОЖНИ
ПРИЧИНИТЕЛИ НА АЛЕРГИИ

СОВЕТИ ЗА ПОСВЕТЛА ДНЕВНА СОБА

Доколку сакаме да создадеме осветлен и прозрачен простор во кој ќе се чувствуваме слободно и релаксирано, еве неколку совети како да дојдете до посветла дневна соба

Избегнувајте големи и темни парчиња мебел, особено со црна и со темнокафена боја. Користете мебел од посветло дрво, кој може дополнително да го комбинирате со елементи во бела боја.

Доколку подот е темна боја и имате некое темно парче мебел, вметнете бели елементи и детали во просторот - тепих, ламби, украси... Во ваков случај, белите врати, сидови и завеси се соодветен избор.

Одберете клуб маси од стакло, а притоа особено се погодни оние со заоблени рабови, кои даваат одлична рефлексивност и дополнителна светлина во просторијата.

Ставете бели полица на сидот кои ќе придонесат за создавање посветол амбиент во дневната соба ■

ПАПАГАЛОТ Е ОДЛИЧЕН ИЗБОР ЗА ДОМАШЕН МИЛЕНИК ЗА СИТЕ ШТО ЖИВЕАТ ВО СТАН

Станува збор за многу добри миленици кои не бараат поголемо внимание, како што е примерот со кучињата и со мачките. Ви наведуваме неколку причини зошто да го изберете папагалот за домашен миленик

ПАПАГАЛИТЕ СЕ ИНТЕЛИГЕНТНИ СУШЕСТВА

Капацитетот за учење ги прави многу посебни животни. Тие се единствените животни што можат да зборуваат.

ЛЕСНИ СЕ ЗА ЧУВАЊЕ

Сè што е потребно е еднаш дневно да му се чисти кафезот, кое ќе трае околу десетина минути и, секако, да му се менува храната и водата за пиење.

ЛЕСНО ПРИСПОСОБЛИВИ

Само за неколку дена ќе се приспособат кон новата средина.

Лесно може да го научите да ви застане на рамо или на дланка.

ДРУШТВЕНИ СУШЕСТВА

Тие знаат како да уживаат со својот сопственик. Сакаат да си играат со нив. Мали топчиња, огледалце и секаков тип врвки ќе ги направат многу среќни.

ЕВТИНА ХРАНА

Храната за папагалите не е воопшто скапа, како што е примерот со кучињата и со мачките. Со купената храна лесно можете да комбинирате јаболко, зелка, морков, варени јајца, леб...

НЕ ЗАФАКААТ МНОГУ ПРОСТОР

Кафезите на папагалите се мали, и речиси воопшто не зафаќаат голем простор.

УТРОТО ГО ЗАПОЧНУВААТ СО ПЕСНА

Песната од вашиот папагал ќе ве буди секое утро, а докажано е дека будењето со песна гарантира прекрасен ден.

САКААТ МУЗИКА

Откако ќе пуштите музика, папагалот веднаш започнува да пее заедно со таа мелодија.

ЖИВЕАТ ДОЛГО

Папагалите се миленици кои имаат најдолг животен век.

КРАСУЛА

Красулата е од родот сукуленти и потекнува од Јужна Африка. Има дебели меснати листови, но некои имаат стебла, а некои се ползавци. Заедничко за красулите е тоа што се отпорни ако не се полеваат претерано.

За добро да вирее во станот или домот, потребно е да биде поставена на светло место, бидејќи ако нема доволно светлина, листовите ќе бидат бледи. Но, ова цвеќе не сака ниту директна изложеност на сонце, така што не треба да биде покрај прозорец.

Од пролет до доцна есен може да биде надвор. Во есен кога ќе почнат студентите ноќи и температурата паѓа под 10 Целзиусови степени, потребно е да ја внесете внатре. На красулата не ѝ одговара многу топлина, бидејќи тогаш не може да го постигне перидот на мирување.

Се пресадува секоја втора година. Саксии-те не мора да бидат длабоки, важно е само да има добра дренажа, за да не се задржува вишокот вода. Ова растение може долго да живее само со соодветна нега.

Красулата е една од најчестите собни цвеќиња, како во домот, така и во работните простории. Може да достигне висина и до три метри. Цвета во зима, сè до пролет, со ситни бели цветови. Ї одговара земја што се користи за кактуси. Најдобра е смеса од 40 проценти песок, 20 проценти шумски хумус, 20 проценти земја за цвеќе и малку чакал, перлит и кршена тула. Може повремено да ја кастрите, за да добиете густа и бујна крошна. ■

Обојте повеќе.

Семејството JUPOL денес има голем број на производи, за сите желби и потреби на корисниците. Сите бои од семејството JUPOL се на водена основа, не штетни по здравјето и околината, едноставни се за употреба и одржување. Се гордеат со бројните признанија од потрошувачите и стручната јавност: Trusted Brand, Производ на годината 2014 и Best Buy Award.

тел. 02/ 2464 -902
e-mail: vel.office@t-home.mk

www.velkoski.mk

АВТОМОБИЛИЗАМ

„МЕРЦЕДЕС АМГ“ ГО ПРЕТСТАВИ НОВИОТ
„Е 43 4МАТИК“

СПОРТСКА Е-КЛАСА, КОЈА ПЛЕНИ НА ПРВ ПОГЛЕД

Поголеми | Бојан Мокровски

Најновиот модел, кој вистински плени на прв поглед, е придвижувач од трилитарски битурбобензински мотор со шест цилиндра, кој развива околу 400 коњски сили и располага со 520 нутн-метри најголем вртежен момент уште при 2.500 вртежи во минута. За пренос на силата на двете оски е задолжен добропознатиот систем на „Мерцедес“, 4матик, а дистрибуцијата на силата се врши во сооднос 31 спрема 69 во корист на задната оска.

Еlegantниот Е 43 од 0 до 100 километри на час достигнува за 4,6 секунди, а максималната брзина во овој случај е електронски ограничена на 250 километри на час. Во споредба со неговиот помал брат, моделот Ц 43, кој го користи истиот мотор, агрегатот во Е 43 е посилен за 35 коњски сили, а вредноста на најголемиот вртежен момент останува иста. Дополнителните коњски сили што се добиени од овој мотор одат во прилог на новата спортска Е-класа бидејќи

во „Мерцедес“ потврдуваат дека вкупната маса на автомобилот изнесува 1.840 килограми.

Покрај стандардниот деветстепен автоматски менувач, кој се вградува во постојните модели од висока класа на „Мерцедес“, кој е дополнително приспособен за новиот член на Е-класата, стандардниот пакет опрема се добива со 19-инчни АМГ-бандажи, нови сопирачки со дискови од 360 милиметри и воздушна суспензија со приспособливи амортизери во три работни режими. На купувачите како опција им се нуди и „Е 43 4матик“ со 20 инчни двобојни бандажи.

Внатрешноста е збогатена со црна напa кожа, која е сошиена со црвен конец, кој ја дава целата елганција позната за „Мерцедес“. Голем дел од тастерите се исфрлени, а повеќето команди се извршуваат преку мултимедијалниот систем, кој се управува преку 4,5-инчен дисплеј чувствителен на допир.

„Мерцедес АМГ Е 43 4матик“ на публиката ќе ѝ биде премиерно претставен на крајот од месецот, на Саемот за автомобили во Њујорк. Нарачките за овој модел почнуваат во јуни, а првите модели на патиштата во Европа ќе може да се видат на почетокот на септември. ■

Германската компанија за производство на автомобили „Мерцедес“ од својата подружница АМГ ја претстави првата спортска верзија на најновата Е-класа, која пристигнува со ознаката „Е 43 4матик“

Кендото е боречка вештина која нема тежински категории и сите натпреварувачи се натпреваруваат меѓусебе. Нема ниту други селективни категории како борби и кати како во другите боречки спортови. Овој спорт има поделба само во машка и во женска конкуренција. Сите натпреварувачи се борат само за три медали. За да се стигне до медал на едно европско или светско првенство, еден натпреварувач ќе мора во еден ден да победи во осум па и во повеќе борби, така што патот до одличје е исклучително тежок

МАКЕДОНИЈА ПРВ ПАТ ДОМАЌИН НА ЕП ВО БОРЕЧКИ СПОРТ

Разговараше | Бојан Момировски
Фоџо | Александар Ивановски

За првпат во Македонија ќе се организира Европско првенство во Кендо. Колку е тешко да се добие една таква организација на една боречка вештина која потекнува од Јапонија?

КЕСКОВСКИ: На 31 март започнува Европското првенство во кендо во нашата држава и ќе трае до 3 април. Натпреварите започнуваат на 1 април, а на 31 март ќе биде одржано генералното собрание на Европската Кендо - иаидо федерација. За првпат ќе се организира едно европско првенство за кој било боречки спорт во Македонија. Нашата Кендо – иаидо федерација е формирана пред само десет години, а веќе успеавме да добијеме една ваква организација што е, би можел да кажам, револуционерен потег бидејќи ниту Карате федера-

цијата, ниту Џудо федерацијата, кои се постари од нас и постојат повеќе од 50 години, не се ни обиделе да добијат ваква организација. Освен што за првпат се организира вакво првенство кај нас, морам да напомена дека за првпат се организира Европско првенство надвор од границите на Европската унија. Ова првенство се одржува на секои две години и во СЦ „Борис Трајковски“ ќе настапат 38 држави-учеснички што е за пет учеснички повеќе од минатот шампионат одржан во Франција, што е рекорд. Во Скопје ќе настапат повеќе од 530 спортисти, преку 30 судии, официјални лица, 40 членови од европската федерација кои сакаат да помогнат во организацијата и многу други членови и волонтери. Ова значи дека целата организација е на едно врвно ниво на кое може да ни позавидат и далеку пореномирни кендо федерации. За да се добие една ваква организација треба да се

поминат три филтри кои ги организира светската федерација и има три прелиминарни гласања. Благодарјќи на нашата ангажираност во последниот круг на гласање минатата година во Јапонија ја добивме едногласно, и покрај тоа што Грција не гласаше бидејќи го бојкотираше собрание и не присуствуваше. Исто така, го бојкотира ова првенство и не пријави екипа.

Што е кендо и кои се правилата на натпреварување?

КЕСКОВСКИ: Кендо е јапонско мечување. Сосема е различно од европското мечување кое се нарекува фенсинг. Самиот збор кендо на јапонски значи „фатот на мечот“ и е со повеќе вековна традиција во таа држава и се мечува на оној начин на кој се мечувале добропознатите самураи. Сега веќе е присутен секаде во светот и има голема традиција. Во овој тип мечување поени се добиваат со чист удар

во глава, или, пак, со хоризонтално или со вертикално пресекување на противникот. Мечот во овој спорт е направен од бамбус, а секој спортист е добро заштитен со одело, маска за лице и со дополнителни заштити во делот на стомакот, рацете и на нозете. Сепак, се работи за спорт бидејќи се натпреваруваат двајца борци кои се борат за поени. Кендото е боречка вештина која нема тежински категории и сите натпреварувачи се натпреваруваат меѓусебе. Нема ниту други селективни категории како борби и кати како во другите боречки спортови. Овој спорт има поделба само во машка и во женска конкуренција. Сите натпреварувачи се борат само за три медали. За да се стигне до медал на едно европско или светско првенство, еден натпреварувач ќе мора во еден ден да победи во осум па и во повеќе борби, така што патот до одличје е исклучително тежок. Може да се случи и еден натпреварувач да помине повеќе од шест часа на борилиште, што е исклучително тешко. Тој што ќе биде европски шампион е единствен. Ние буквално го славиме тој шампион бидејќи е единствен.

За да се добие меч во кендо мора да се освојат два поена. Натпреварот не е ограничен временски. Борбата може да заврши и за само неколку секунди, но неретко знае да трае и по половина час. Борбите се исцрпувачки не само на физички, туку и на психички план. Една децентрација може да чини и пораз.

Македонија на ова Европско првенство учествува со седум натпреварувачи. Колку се подготвени репрезентативците и кои се дострелите на нашата земја?

КЕСКОВСКИ: Нашата земја ќе земе учество во три натпреварувања. Репрезентативците се ќе се натпреваруваат поединечно во машка и во женска конкуренција и екипно во машка конкуренција. Подготовките сè уште траат и во соработка со јапонските инструктори кои се поранешни селектори на Јапонија имавме можност да испратиме таму двајца борци за да се подготват колку што можат подобро. Боите на Македонија ќе ги бранат Андреј Атанасовски, Менсур Бојда, Владимир Кесковски, Матеј Ивановски, Илија Андреевски и Матеј Јошевски во машка конкуренција и Марија Манасиевска во женска конкуренција.

Претстојниот викенд ќе одиме на пријателски двомеч со Србија на кој ќе имаме можност да научиме нешто дополнително бидејќи ќе присуствуваат и тројца сенсеи од највисоко ниво, благодарјќи на нашите добри односи, а истите тие ќе бидат присутни и на Европското првенство кај нас.

Македонија во екипна конкуренција најпрвин ќе се натпреварува во групи каде што мечевите ќе ги вкрстиме со бронзената репрезентација од минатото европско првенство, Шпанија, и селекцијата на Јужна Африка, која е придружен член на европската федерација. Првите две репрезентации одат понатаму и после, по пат на елиминација, се добива европскиот шампион. Цел и предизвик ни е да победиме против Шпанија и доколку тоа се случи, според распоредот кој следува, многу

лесно нашата земја може да стигне и до осумте најдобри репрезентации на стариот континент. Очекувам Менсур Бојда и Владимир Кесковски, кои одработија одлични подготовки, да бидат носители на поените во екипна конкуренција во која се натпреваруваат по пет мечувалци, а еден е резерва. Како и во кој било друг спорт каде што се случуваат изненадувања од условно кажано, помалите репрезентации на некое големо натпреварување, посакуваме нашата репрезентација да направи голем успех со пласман и во четири најдобри репрезентации во Европа или на полуфиналето. Тоа е можно затоа што, секако, предност е што се натпреваруваме на домашен терен, еуфоријата е на високо ниво, желбата за победа никогаш не изостаува, а морам да признаам дека имаме и одлични натпреварувачи. ■

ВРЕМЯ ПЛОВ

- **19 март 1903 година**
Идеологот на ТМОРО, Гоце Делчев, со својата чета го разурна тунелот кај реката Драматича (Ангиста), Серско. Тоа беше последната негова акција против османлиската власт пред неговата смрт.
- **20 март 1991 година**
По одржаните повеќепартиски избори во Република Македонија, во Скопје е формирана првата Влада на Република Македонија. За прв претседател е избран д-р Никола Кљусев.
- **21 март 1960 година**
Во јужноафриканскиот град Шарпвид, расистичката полиција отвори оган врз демонстрантите, припадници на црната раса, кои протестираа против дискриминаторските закони во таа земја. Притоа беа убиени 69 луѓе, а ранети околу 200. Во спомен на овој трагичен настан, Генералното собрание на ОН го прогласи 21 март за Меѓународен ден на борбата за отстранување на расната дискриминација.
- **22 март 1943 година**
Сите Евреи од Македонија кои беа собрани од страна на бугарскиот окупатор во Монополот во Скопје беа транспортирани во логорот на смртта Треблинка, во Полска, во кој по извесно време беа ликвидирани од германските фашисти.
- **24 март 1949 година**
Во Скопје е формиран Државниот ансамбл на народни игри и песни на Народна Република Македонија, кој од 2.6.1953 година го носи денешното име - Ансамбл за народни игри и песни на Македонија „Танец“.
- **24 март 1999 година**
Започна бомбардирањето на СР Југославија во воената операција „Сојузничка сила“ со која силите на НАТО ја протераа југословенската војска и полиција од територијата на српската покраина Косово.

АВТОР: SAGITTARIUS	ЛУЋЕ КОЈ ПИШУВАТ СО ПОСЕБНИ СКРАТЕНИ ЗНАЦИ	НАША РЕЈАЧКА	"АРАПСКА РЕПУБЛИКА ЕГИПЕТ"	ЖЕНСКО ИМЕ	ПРЕФИКС: БКТИЕ, ПО- СТОЈЕЊЕ	ПОЧЕТОК НА ТРКА	ЗАДНО НЕПЧАН ГЛАС (МН.)	СТРАНСКО ЖЕНСКО ИМЕ	ЈАДЕЊЕ ОД ЛУЖ, КРА- СТАВИЦИ И КИСЕЛО МЛЕКО
ВТОР СВЕДОК НА ВЕН- ЧАВКА									
ЖИВ НА- РОДЕН ТАНЦ ВО ЈУЖНА ИТАЛИЈА									
ВИД ШВАЈ- ЦАРСКОЕ СИРЕЊЕ									
НАТРИУМ			РЕКА ВО ХРВАТСКА ----- ФИЛ ЗА ТОРТА						
ВИД КИТ УБИЕЦ					ГАБА ЗА ПОТЛА- ЛУВАЊЕ ----- УЛИЦА (АНГЛ.)				
ПОДАРОК				СЕВЕР ----- МЕСТО БЛИЗУ СТРУМИЦА		ИТАЛИЈА ----- АНГЛИСКИ ФУДБА- ЛЕР ПОЛ		УРАНИУМ ----- АФЕРА, СРАМЕН АКТ (МН.)	
СВИДЕ- ТЕЛСТВО, СЕРТИ- ФИКАТИ							"СВОЕ- РАЧНО" ----- АРТИСТКА- ТА РИНА		
МРЕЖА ЗА ЗАШ- ТИТА ОД КОМАРЦИ									МЕСТО ВО СРБИЈА БЛИЗУ ШАБАЦ
ТЕОДОР ДРАЈЗЕР			ЧОВЕК КОЈ ЧИСТИ						
ДЛАБОКА ПОЧИТ КОЈ НЕКОГО			ВИД УДАР ПО ТОПКА ВО ТЕНИС						
П						СЛИКАРКА ТЕМКОВА ----- ГЕРМАНСКИ ТЕОЛОГ РУДОЛФ			
ГРАД ВО УКРАИНА (ЛАВОВ)					БЕЛГИЈА ----- ВИД МОР- СКИ РАК (МН.)		ДРАГАН НИКОЛИЌ ----- ВАСИЛ АТАНАСОВ		
ЧОВЕК КОЈ ОС- ПОРУВА, НЕГАТОР									
"ТЕОЦЕН- ТРИЧЕН КООРДИ- НАТЕН СИСТЕМ"				ВИД ШПАНСКА НАРОДНА ПЕСНА ----- ОТИС ТОРП		Л			
УСМЕН ИЛИ ПИСМЕН ИЗВЕШТАЈ							ИРИДИУМ ----- ЛАМЈА, АЖДЕР		
АМПЕР		ГРАД ВО МЕСЕНИЈА (АНТИЧКА ЕЛАДА) ----- КОЊ				М		ЕЛЕКТРОН ----- ИЛИЈА МИЛЧИН	
СИМПА- ТИЗЕР				ДЕЛ ОД МОРЕ НАВ- ЛЕЗЕН ВО КОПНО ----- ДЕНАР					
ИВАН ТОЧКО			ФУДБАЛ- СКИ ТИМ ОД ЗАГРЕБ						

НЕШТО Е СКАПАНО ВО ДРЖАВАТА ДАНСКА

Здраво телефанатици. Со теветекава доцнам ко половина Македонија за пријавите во УП. Кои половина бе? ГТЦ не бил толку полн од времето кога „Еко“ беше „пазарам во Солун“.

Арно ама, не е до мене. Што сум јас крив што до толку има што да коментираш на телевизија што баш поради тоа и не сакаш да гледаш.

Ако нешто ме залепи пред телевизор неделава, тоа беа новите епизоди на „Незадолжително“. Ама Берта посетата на Данска ја издолжила во пет епизоди, небаре сите бивши колонии ги посети. Па, Мет Дејмон беше на Марс и во два и пол часа раскажа како беше. И плус, ако таа нема веќе пари за шетање, па мора една Данска со „продолжува...“ да ја прави, што останува за нас смртниците?

Само облачно Скопје и пооблачни лица. Ама ајде, ако Бритни ја преживеа 2007-мата, ќе издржине и ние.

Малиот брат

facebook

Олимписка дисциплина: трчање по пиво у 5 до 19:00.

Неупотреблив сум ко џебот на горен дел од пижама!!

Google wants to know your location.
Аман бе Гугл, не си ми жена.

Прав бојем не става ракија на рана. Тој ја пие а ракијата
сама знае кај да излекува.

Новите коли сега сами се гаснат кога застанеш на семафоро. Југото тоа го прае повеќе од 20 години.

- Опаа нов ајфон а?
- Да бе, го освоив на трка.
- Каква трка?
- Епа и го земав на една и трчав побрзо од неа.

- Те носам на грб а ти ми забиваш нож!
- Абе да има за што да се држам.

Ти врти жена ти..

- Ало, кажи.
- Можеш да збориш?
- Да.
- Е па слушај сеа!

- Во што ќе се маскираш за 1-ви април?
- Во Среќен Македонец.

БОГАТ КОЛАЧ

СОСТОЈКИ:

За кората ќе ви треба:

- 6 белки
- 200 грама путер
- 200 грама шеќер
- 200 грама мелени ореви
- 100 грама брашно
- 1 кесичка (12 грама) прашок за печиво

За сместа од жолчки е потребно:

- 6 жолчки
- 200 грама шеќер
- 2 кесички (20 грама) ванилин шеќер

За чоколаден фил е потребно:

- 200 мл млеко
- 200 грама шеќер
- 250 грама мелени бадеми
- 100 грама маргарин
- 100 грама чоколада за готвење

ПОДГОТОВКА:

- Разделете ги белките од жолчките. Во подлабок сад ставете ги белките со половина од шеќерот и со миксер матете додека да се растопи.
- Во друг сад ставете го путерот со преостанатиот шеќер и него изматете го. Кога е убаво пенесто изматен додајте го во садот со изматените белки. Додајте ги и мелените ореви и брашното помешано со печиво.
- Повторно матете со миксер додека смесата не се соедини. Истурете ја смесата за кора во соодветна тава за печење и печете во загреана рерна на 180 степени 20 минути.
- Во меѓувреме подгответе ја смесата од жолчки. Со миксер изматете ги жолчките со шеќер и со ванилин шеќер. Откако е испечена долната кора од колачот врз неа истурете ја смесата од изматени жолчки. Вратете ја тавата во рерна и печете уште 15 минути на 160 степени.
- За чоколадниот фил, ставете ги во сад на оган млекото, шеќерот, мелените бадеми и маргаринот. Чоколадата искршете ја на поситни коцки и неа додајте ја во садот. Со лажица мешајте додека да се растопат маргаринот и чоколадата и тргнете го садот од оган.
- Врз запечените жолчки нанесете го подизладениот чоколаден фил и оставете го колачот убаво да се излади и да се стегне. Сечете штангли или коцки по желба и украсете по вкус.
- За да исечете правилни парчиња секогаш е најдобро да го оставите колачот да отстои преку ноќ.

caffetin COLD®

ПРИ НАСТИНКА И ГРИП
ГИ СПРЕЧУВА СИТЕ СИМПТОМИ НА ГРИП И НАСТИНКА

АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ
Здравјејќо ѝ пред сè
www.alkaloid.com.mk

Пред употреба внимателно да се прочита упатството! За индикациите, ризикот од употребата и несаканите дејства на лекот консултирајте се со Вашиот лекар или со фармацевт.

#ВИСТИНСКОТЕМНО

WWW.ZLATENDAB.COM.MK